

Za močno in enotno državo.

Zadnji politični dogodki v naši državi potrjujejo to, kar je bilo pričakovati že v naprej: da s takozvanim sporazumom ne bo nič. Sporazum je mogoč pač le med skupinami, ki imajo vsaj sorodne pojme o državi in družabnem redu. Sporazum med radikali, ki so štiri leta vladali v centralističnem duhu, in med Radičevci, ki so se v tem času borili proti sami ideji državnega jedinstva — tak sporazum je nemogoč, dokler so na eni in drugi strani isti ljudje. Pravijo, da je v politiki vse mogoče, toda taki skoki so celo na Balkanu malo verjetni, in če bi že »skočili« voditelji, dvomimo, da bi ljudstvo drlo za njimi. Voditelji morda vidijo v politiki igro »marijaša« pri kateri gre za to, kdo bo koga ugnal, a ko je igra končana, krokaajo za isto mizo, igralci, ki so dobili in izgubili. — Ljudstvo hvala Bogu ne pozna Machiavelija. Ljudstvo veruje, da gre za resne in dalekosežne stvari. Mi smo prepričani, da se hrvatski kmeti zagledali toliko oklepa republike, ker so mu voditelji povedali, da bo v republiki več reda in pravičnosti, manj davkov in obilo svobode.

Zato bi bilo mogoče Radičevce uničiti na ta način, da bi se proti njemu postavil enako agilni pokret, ki bi ljudstvu odprl oči in mu pokazal, koliko je mogoče njegove ideje uresničiti in koliko so neizvedljivi. Radič tedi ne more ven iz svojega republikanskega čar-sokaka, pa tudi Pašić se ne more izpremeniti v avtonomista, ki bi oznanjal to, proti čemu je vodil štiri leta odločno borbo. Današnje stanje pomeni za državno življenje le zastoj, ki ne more imeti dobrih posledic. Jasno je, da z Radičem, ki hoče biti enak kralju, ne bo mogoče vladati. Treba bo ali dati posameznim pokrajnam popolno samoodlobo, kar pomeni razkosati državo, ali pa vladati proti Radiču.

Radikali so odsunili demokrate, daši so demokrate strogo državotvorna stranka. To so storili iz golih strankarskih interesov. S tem pa so oškodovali državne interese, kajti sporazum s takozvanim federalističnim blokom ni strankarsko vprašanje, marveč državno vprašanje. Pri nastanku enotne države so sodelovali zastopniki vseli plemen in pokrajin. Politiki, ki so danes med federalisti in ki oznanjajo načelo plemenske suverenitete, so bili l. 1918 in 1919 člani vlade. Delovali so v duhu narodnega in državnega jedinstva. Ali so demokrate krivi, da je Hrvatske zajedničarje odnesla poplava Radičeve demagogije in da slovenski klerikalci niso mogli pridobiti vseh opozicijonalcov, za načrt pokrajinske avtonomije? Demokrate so bili leta 1918 za močno in enotno državo, pa so to tudi danes. Klerikalci so takrat pomagali »centralizirati« (ali pa so centralizirali Slovenijo okoli Ljubljane), danes pa so za federacijo; Radič je bil za sporazum z Madžari in za srednjeevropsko konfederacijo, a danes — ko so se nasledstvene države konsolidirale — je za nekako državno unijo s Srbijo; radikali so ho-

Pred razpravo o deklaraciji vlade.

Splošna obsodba njene plitvosti. — Tudi Beograd, 1. jun. Danes je v seji narodne skupščine prečital min. predsednik Pašić deklaracijo vlade. V njej se ozre na zgodovino osvobođenja ter na dobo prvih let po ujedinjenju. Konsolidacija še ni v polnem obsegu uspela. Sedaj, ko imamo ustavo, je naša naloga, da uredimo državo »po želji naroda« (ali je tu mala koncesija revizionistom?). — Premagane države se niso umirile s položajem, ne izpolnjujejo svojih mirovni obveznosti in pogodb. Dogodki v Poruhruju, nastop Madžarske in Bolgarske nas opominjajo, da se ne smemo udati brezbriznosti. Zato je vlada predložila zakon o ustrojstvu vojske, ki naj vzdrži in po možnosti še ojača sposobnost in pripravljenost naše vojske. V notranjosti je treba izvesti izenačenje zakonov. Rešiti treba uradniško, invalidsko in dobrovoljno vprašanje. Deklaracija naševa nato celo vrsto zakonov, ki jih hoče vlada predložiti oziroma jih je že predložila: uradniški zakon, proračun 1923-24, invalidski zakon, zakon o izenačenju srednješolskega pouka v državi in o ustanovitvi gospodarskih šol, zakon o izenačenju sedniškega položaja, zakon o organizaciji sodnikov, zakon o prometnem osebju, o zemljoradniških kreditih, o zavarovanju setve in živine, o gradnji cest, o ureditvi agrarnih odnošajev in naseljevanja, gozdarski zakon, zakon o ureditvi centralne uprave, o štampi, društveni in zborovalni svobodi, zakon o upravi in samoupravi mest itd.

Prilodnja seja v ponedeljek 4. t. m. ob 9. uri.

Beograd, 2. junija. Vladna izjava je vzbudila v političnih krogih živahno diskusijo. V ponedeljek se bo začela v skupščini debata, ki bo očividno zelo napeta, ker se bo od vlade zahtevalo, da položi natančnejši račun o svoji notranji politiki. V klubih se že vrše posvetovanja, kdo bo posegel v debato in kako stališče bi kazalo zavzeti glede posameznih točk.

Demokrate so imeli konferenco že včeraj zvečer. Udeležila sta se je med drugim Davidović in Pribičević. Na konferenci so obširno razpravljali o vladni izjavi in kritizirali njena načela, ki so tako glede notranje kakor glede zunanje politike zelo plitva. Govorniki še niso določeni in tudi navodila o smeri, ki se je ima držati kritika, še niso izdana. Demokrate stoji na stališču, da bi bila vlada dolžna naglasiti jasneje in odločneje, da stoji na stališču vidovdanske ustave.

Spomenica uradniške zveze.

Beograd, 2. junija. Akcijski odbor uradniške zveze je včeraj izročil ministru predsedniku Pašiću spomenico o povzemanju uradniških plač. Pašić je priložil tej spomenici pismo finančnemu ministru, kjer mu priporoča, da naj sprejme uradniško deputacijo in ž njo razpravlja o možnosti, kako bi se dale uresničiti uradniške zahteve. (Vsekakor čudna metoda. Kadar komu sil voda v grlo, pa naj še s kom diskutira o možnosti rešitve! Ured.)

Nova nemška reparacijska ponudba.

Millerand o nemških reparacijah.

London, 1. junija. Reuterjev urad poroča iz Berlina, da vsebujejo novi nemški reparacijski predlogi 4-letni moratorij in nato 20-letno odplačevanje po 1 milijardo zlatih mark, ki se naj pozneje zviša, če bi se izkazalo, da Nemčija lahko letno več plačuje.

Strassbourg, 1. junija. (Izv.) Predsednik Millerand je govoril včeraj v generalnem svetu ter naglasil posebno sledeče: Interesi Francije so nam poverjeni in mi smo postavljeni pred mirno, toda neizprosno nalogo, preprečiti vsako raz-

Spaho in Korošec sta nezadovoljna.

Zemljoradniki, še niso razpravljali, vendar pa bo današnja seja Zemljoradniškega kluba posvečena izključno vladni izjavi. Zemljoradniški poslanec dr. Jovan Popović je izjavil nekemu časnikarju, da dvomi o trdni volji vlade in ji ne pripisuje možnosti, da bo res izvršila dolgo vrsto zakonov, ki jih naševa v svoji deklaraciji. Pričakovati je, da se vlada ne bo dolgo otepal s parlamentom, ampak bo prejkomogoče razpisala nove volitve. Kar se tiče notranje-političnih vprašanj, je Popović mnenja, da izjava diši po reviziji ustave in da bo vlada skušala nadaljevati politiko sporazuma s Hrvati.

Dr. Mehmed Spaho je izjavil, da ima vladna deklaracija mnogo besed, ne pove pa nič bistvenega in še to ni v skladu z njenim praktičnim delovanjem. Vlada ne izvršuje tega, kar govori in tudi ne kaže volje, da bi popravila nezakonitosti, ki jih počenja. Najboljši dokaz je, da hoče to zatajiti, kar so njeni zastopniki v Zagrebu sprejeli in priznali. Zagrebški zapisnik ne vsebuje nič drugega kot to, kar je bilo svojčas povedano v komunikaciji: da se bo vlada držala ustavnosti in zakonitosti. V vladni deklaraciji ni o tem ne besede in če sodimo vlado po dejanjih — zlasti bosanske razmere so v tem oziru poučne — ne vidimo, da bi bila vlada res voljna vladati natančno po zakonu. Mi bi se želeli nekoliko manj besed in več dejanj.

Dr. Korošec pa je dejal sledeče: Vladna izjava nas ni zadovoljila. Že takoj v začetku omenja tezo o troimenem narodu. Pričakovali smo, da bo sedaj vsakomur jasno, da je naša država država treh narodov. Kar je vlada povedala o notranji politiki, bi se moglo tolmačiti tako, da bi bila tudi ona za revizijo ustave. Lahko pa pomeni narobe: da namroč vlada ni za revizijo ustave. Dobro je, da se vlada ni izjavila povsem določno za Vidovdansko ustavo in da ni te ustave omenila ne z eno besedo. Tudi odstavek o zunanji politiki nas ne zadovoljuje. — Hoteli bi vedeti, kakšne vezi nas družijo s Francijo in kako daleč bomo sledili francoskim težnjam. Radi bi tudi izvedeli kaj o naših odnosih do Italije. Prav posebno bi to bilo treba poudariti v trenutku, ko imamo komisijo v Rimu, ki ji je treba dati zaslonbo. Nadalje nismo slišali ničesar, kako je z našimi odnošaji do Bolgarije. Ni znano, kako stojimo z Grško in Turčijo, kar nam ne more biti indiferentno. Kratko in malo moram reči, da nas vladna izjava ni zadovoljila.

očaranje in poskrbeti za to, da Nemčija plača svoje obveznosti. Zagotavljam vas torej, da se bo to tudi zgodilo. Da to dosežemo, se nam je treba vzdržati le vzkledov, katere so nam pokazali Nemci sami. Nemčija nam je usodnega leta 1871 naložila za tedanje dobo velikansko vojno odškodnino petih milijard zlatih frankov in nas niti najmanje ni vprašala, če to svoto tudi res lahko plačamo. Plačali smo jo in zato mora tudi Nemčija sedaj storiti isto.

BORZA

Curih, 2. junija. (Izv.) Sklepi tečaj. Pariz 95,95, Beograd 6,60, London 25,63,

Berlin 0,0071, Praga 16,60, Milan 25,95, Newyork 553,75, Dunaj 0,0078%, Budimpešta 0,10, Varšava 0,0100, Sofija 5,80,

teli, da bi se vsak orožni list izdajal v Beogradu, danes pa govore o sporazumu s federalisti, daši se dobro zavedajo, da do federacije ne smejo popustiti, ker bi s tem skočili iz lastne kože.

Ko se bodo radikali in federalisti naveličali te na obojestranski hinavščini sloneče politike, bo »opozicija« poostrela svoj jalov boj, radikali pa bodo prisiljeni h koalicioni s skupinami, ki hočejo močno in enotno državo, ker je taka vlada v danili razmerah edina garancija, da se ohrani državna misel, t. j. enotna parlamentarna monarhija.

Mladinska prireditev v gledališču
3. junija ob 3. uri popoldan.

Finžgarjev:

VEDEŽ

Poljsko pismo.

Gospodarski položaj. — Fochov obisk. (Dopis se je žal radi pomanjkanja prostora zakasnil. Op. ured.)

Milanovek, 15. maja.

Recimo, da nam predstavlja züriško borzno poročilo silo posameznih držav. Kakšno sodbo bi si storili o Poljski? Danes notira poljska marka po šestmesečnem rapidnem padanju 0,0119(8) šv. frankov. Teško bi bilo vzdržati razmerje med zunanjo vrednostjo marke in cenami življenskih potrebščin v notranjosti države, tudi Poljska tega udarca ni prebolela brez občutne krize. Protestni shodi delavcev in uradnikov, skoraj vsak mesec novi tarifi na železnicah, oddelek notranjega ministristva, ki nosi imo »urada za boj proti draginji«, vse to je prineslo v deželo neko nesigurno stanje, ki vzbuja med občinstvom strah in nezaupanje. Meščan napada kmeta, kmet industrialca, vsak se brani po svoje, natihoma in skrivaj pa se okorišča vsak kolikor se more s položajem, ki mu daje vedno kolisanje domačega denarja. Da imajo pri vsej tej sreči in nesreči (za enega to, za drugega ono) židi prvo besedo, ve vsak Poljak. Četudi bi se človek rad otreseł tega mnogokrat krivičnega sovrašva Poljakov napram Židom, je vendar težko ubraniti se neke mržnje, če opazi v bankah dan za dnem iste obraze z dolgimi bradami, krivimi nosovi in škiljastih očih, ki se prerivajo sem in tja kakor čebele v panju. Toda priznati se mora, da bi danes brez židovskega kapitala Poljska ne bila današnja Poljska.

Ni še dolgo tega, ko so se industrialci lahko veselili nad svojo lastno produkcijo. Imeli so na razpolago dovolj dobrih, daši ne zmiraj zadostno kvalificiranih delavnihi moči za nizko ceno, podpore od države in z nizkim stanjem poljske marke precejšnjo moč proti inozemski konkurenci. Mnogo je storila država za domačo industrijo, daši se kaže to danes pri ogromnem deficitu v državnem proračunu. Različni krediti, ki jih je država dovoljevala industrialcem v pretečenem letu in prej, so povzročili radi padca marke državi škodo 35 milijonov dolarjev; kajti danes plačevati na Poljskem stare dolgove je zelo lahko. Jasno je, da si je na račun države opomogla industrija. Človek bi mislil, da bo njena konkurenčna sila napram inozemstvu zaradi novega padca poljske valute, ki pa se je v pretečenem mesecu že malo ustalila, postala večja, toda ravno nasprotno nam kažejo poslednja poročila

tovarnarjev poljskega Meuchestra-Lodzi. Pritožujejo se namreč na češko in nemško konkurenco, ki daje različno tekstilno blago cenejše kakor morejo to sami. Predvsem je to volneno blago nekaterih vrst, ki je v Nemčiji že za 20 odstotkov cenejše, kljub temu, da je njegova kvaliteta le malo slabša: enako je z gumijevimi izdelki. Papirna industrija je našla konkurencijo celo v ruskih tovarnah, ki prodajajo blago za toliko ceneje, kolikor zahtevajo poljske tovarne za dostavljanje. Vkljub temu pa kaže poljska industrija odločen napredek. Poznanski pomladni velesejem je zbral čez 2200 razstavljalcev najrazličnejših industrijskih strok, ki so sklenili milijardne kupčije. Velesejem so posetili zastopniki vseh mogočih držav, le Jugoslovani ne najdejo pot na Poljsko, dasi bi bilo brezdvomno veličanske koristi, da se tudi jugoslovanski trgovski krogi seznanijo s poljskimi. V obče se kaže povsod, posebno pa na industrijskem polju mrzlično delo, ki ga podpira ne samo židovski kapital, temveč tudi židom prirojena rutina v trgovinskih poslih.

Vrsta »zgodovinskih dni«, kakor imenujejo Poljaki štirinajstdnevno Fochovo bivanje v Poljski, se je 13. maja končala. Krakov in Lwow nista nič zaostajala pri sprejemu velikega vojskovodje. Vendar niso poljski narodni krogi povsem zadovoljni z njegovim sprejemom, predvsem radi tega, ker so spremljali Focha ljudje, ki bi med vojno ne bili mogli govoriti tega, kar so venomer ponavljali danes. Posebno »Rzeczpospolita« povdarja, da je moralo biti mnogim Poljakom izmed Fochovega sprejetva precej tesno pri srcu, ko so mu zadrževali svojo veliko ljubezen do Francije, ko so se mnogi obračali še pred petimi leti v popolnoma nasprotno smer. Zelo verjetno je to, ko je vendar znano, da je bil celo prejšnji predsednik republike in današnji šef polj. gen. štaba Pilsudski velik prijatelj Avstrije ter da se je pehal za avstrijski načrt za zgradbo bodoče Poljske. In takšnih osebnosti je danes še mnogo v Poljski.

Politične vesti.

Ne mučite se, revčki. »Murska Straža« prinaša članek »Stranka brez pristašev« — napad na demokrate, ki ga je spisal epigon proslulih mariborskih »junakov peresa«. Demokrati so »mrvi«, »ne igrajo nobene vloge«, »igra žalostno vlogo pohojenega piščanca« (vele duhovito!), »neprobudljivi politični mrtveci«, »mrtvaški smrad«, »ni jih več«. Takle requiem pojejo v Gornji Radgoni nad »mrtvimi demokrati« in si pri tem še izposujejo ubogege Heineja, ki je bil največji nasprotnik katoliških hinavcev. — No, če so demokrati res brez pristašev in res mrtvi — vzemimo, od 18. marca t. l. čemu pa se klerikalni junaki peresa toliko mučijo zaradi njih? Čemu neki lomijo kopje nad — mrlič! Otroci, blazneži ali pohotneži! Le pustite mrtve na miru, revčki, če morda sami ne dvomite o resničnosti njihove smrti! Kot dobri

Pisani trak.

Angleški napisal A. Conan Doyle. Poslovenil Karel Pr. Dalje. »Kaj pa mislite Vi o vsem tem, gospod Watson?« me je vprašal Sherlock Holmes in se udobno zleknil v naslonjač. »Stvar se mi zdi zelo zamršena in sumljiva.« »Da, da, zelo zamršena in sumljiva.« »Ali če gospodična govori resnico, kot trdi, da so tla in stene cele in da nihče ne more vdirati skozi okna, vrata in dimnik, potem je morala biti njena sestra brez dvojbe sama, ko jo je zatekla zagonetna smrt.« »In kaj bi s tistim žvižgom v pozni noči in kako bi si naj razlagal nedvomne besede umirajoče neveste?« »Tega res ne morem pojmiti.« »Le malo pomislite: ponoči žvižgi, podoben cigarska topla, ki prav po domače obče s tistim starim zdravnikom, dejstvo, da nismo došli vzroka mrtvi, koliko je moralo biti doktorju do tega, da prepreči možitev svoje pastorkice, dejstvo, da omenja umirajoča žena znak, in najsezadnje dejstvo, da je čula gospodična Helena Stonerjeva nekak kovinat zvok, ki ga je mogel povzročiti železen drog, s katerim zapirajo oknice,

kristjani pa morate verovati v — vstajenje mrtvih. In demokrati, ki imajo celo »brez pristašev« toliko moči, da jih morajo klerikalci dan za dnem pobijati in katerih moč je v parlamentu vendarle večja kakor moč klerikalne stranke — kolikor ni dekla g. Radiča — ti demokrati bodo kmalu vstali. Farni zvon lepo poje: Danes meni, jutri tebi...

»Tribuna« o položaju v radikalnem klubu. Beograjska »Tribuna« piše o notranji situaciji v radikalni stranki in pravi, da je edina nevarnost, ki preti radikalcem, položaj v radikalnem klubu. Tu se borita med seboj dve struji, katerih pristaši se naravnost sovražijo in hočejo drug drugega ugnati. Ves boj pa se vrši na znotraj in ga v javnosti ni niti opaziti. Kljub temu, da g. Pašić uživa veliko avtoriteto, bodo morali radikalni prvaki dobro krmariti, da preprečijo popoln razcep radikalnega kluba.

Novosadski hujskaški »Deutsches Volksblatt« se jezi, ker so uvedena v državi in tudi v šolskih knjigah za kraje v državi naša imena Ljubljana, Dunav, Ohridsko jezero, Jadransko morje itd. Pravi, da Nemcev in nemških učenjakov nihče ne more siliti, da bi ta taka imena rabili in grozi celo s kongresom nemških geo- in kartografov. Učenjaki pri »Volksblattu« v Novem Sadu naj se le pomirijo. Nemci lahko rabijo v privatnem življenju magari kulufafska imena, ne bodo jih pa v uradnih, v občeivanju z uradi (v to spada tudi pisemski promet) na javnih lepakih, v šoli itd. Te pravice jim tudi kakšni učenjaški kongresi ne bodo priborili.

Predkonferenca male antante v Beogradu. Rumunska vlada želi, naj bi se pred konferenco male antante v Parizu vršila prehodna konferenca v Beogradu. Na tej konferenci naj bi se odredile modalitete skupnega nastopa v zunanji politiki.

Pritožbe istre v italijanskem parlamentu. Zastopnik našega naroda v Istri, poslanec Stanger, je v seji 31. maja v italijanski zbornici govoril o postopanju italijanske vlade napram našemu elementu v italijanskih novih pokrajinah. Navajal je, kako se jemljejo našim ljudem vse pravice, celo vzgoja v šolah v materinščini. Vse hrvatske srednje šole v Istri so zaprte, povečini tudi osnovne šole. Opozarja vlado, da tako ne bo poitalijančen naš narod, ker ima preveliko narodno zavest. Poziva vlado, da stori konec krivicam.

Sestanek paritetne komisije v Rimu. Dne 31. maja je pričelo zasedanje paritetne komisije o reškem vprašanju v Rimu. Vodja jugoslovenske delegacije je izjavil, da naša vlada želi, da bi se odstranile čimprej vse zapreke za sporazum. Italijani žele, da bi se vprašanje Baroša razpravljalo šele potem, ko bo rešeno vprašanje avtonomnega področja Reke.

Spor med laškimi fašisti. Državni podtajnik za poljedelstvo Corsini, ki je poslancu Mosuri povodom zadnjega govora v parlamentu čestital, je podal demisijo. Musolini je demisijo sprejel.

Ko je padel nazaj v svoj položaj — zamislite se v vse te stvari in recite, ali nimava dovolj vzroka za to, da iščeva rešitev zapletene tajne po teh smernicah? »In kaj naj bi cigani pri vsej tej stvari?« »Tega ne morem doumeti.« »Mnogo razlogov govori proti taki domnevi.« »Tudi meni se vse ne ujema, in to je povod, da odpotujeva danes v Stoke Moran. Rad bi videl, ali res pobijajo mojo domnevo tehni razlogi ali pa bo moči vsa protislovja ukloniti. Tri sto vragov, kaj pa to pomeni?!«

Kletvico je izvabilo mojemu prijatelju dejstvo, da so se dverl nenadoma na stečaj odprle in da je prilomastil v sobo močan mož. Napol po gosposko, napof po kmetsko je bil opravljen; na glavi mu je čepel črn cilindar, močno telo mu je pokrivala sukinja z dolgimi škrici, hlače so tičale v visokih dokolenkah, v rokavi pa je vihtel in vrtel pasji bič. Tako zastaven je bil, da je s klobukom trčil ob vrata, prsi pa so mu segale od podboja do podboja. Široko, zagorelo lice mu je preprežalo na tisoče gub in gubic; meril je zdaj mene, zdaj Holmesa z vdrtimi sreplimi očmi; po tankem kljunastem nosu je sličil okrutnemu staremu jastrebu.

Državno podtajništvo za poljedelstvo se opusti.

Nova angleška nota Ruski vladi. Reuterjev urad poroča: Mnenje angleške vlade o angleško-ruskem vprašanju, katero je minulo nedeljo lord Curzon ustmeno sporečil Krasinu, je sedaj obrazloženo v posebni noti. Krasin pošlje noto v Moskvo obenem s svojim spremnim pismom, v katerem podrobno opisuje potek razgovora z lordom Curzonom. »Daily Herald« javlja, da je bila nova britska nota na Rusijo, ki je tehnično memorandum in ne nota, večeraj od Foreign Officea izročena Krasinu. Britska nota smatra ponudbe ruske vlade z malimi pridržki glede nekaterih ladij za zadovoljive, izjavlja pa, da je ruski odgovor glede protiangleške propagande v Aziji nezadovoljiv in ponavlja zahtevo, da se odpokličeta sovjetska zastopnika iz Teherana in Kabula. Ton note je utjuden in je v izrecnem nasprotju z ultimatom od 8. maja.

Čičerin o angleški noti. Ruski minister za zunanje zadeve Čičerin je izjavil napram moskovskemu dopisniku »Manchester Guardian«, da je položaj zelo resen. Ako Rusija vztraja na odpoklicanju ruskih zastopnikov Šinijackega in Raskolnikova, je prelom neizogiben. Glede angleške zahteve, naj ruska vlada podpiše od lorda Curzona sestavljeno izjavo glede Daljnega Vzhoda, se ne more izjaviti, dokler ne pozna točnega besedila zahtev.

Turistika in sport.

Koča na Klopnem vrhu (1335 m), ki jo ima v najemu Mariborska podružnica SPD, je stalno oskrbovana. Kuhinja je dobra ter se dobi topla in mrzla jedila, vino, čaj. Da dobi koča bolj planinski značaj, naj ima oskrbnica za vse slučaje na razpolago nekaj konzerv in brezalkoholne pijače (kar bi bilo za vse planinske kočje jako priporočljivo) ter bo s tem ustrezno mnogim obiskovalcem. Koča je sedaj tako dobro oskrbovana, da se nam ni treba več vsiljevati lovski kočji in njenim nam tako nenaklonjenim stanovalcem. — Klopni vrh je krasna točka za letovišče in nekako izhodišče za izlete v Lobnico (Šumik), k Ribniškemu jezeru, na Roglo in Veliko Kopo. Vsled krasne lege je tudi velikega pomena za razvijajoči se zimski sport in ima koča v tem pogledu najlepšo bodočnost.

O. A. SPD ima v zalogi nekaj razglednic otvoritvene skupine Klopni vrh lanskega binškojnega izleta. — Tudi planinski znaki se dobe dnevno od pol 19. do 19. ure, Krekova ul. 5-I, ali na izletih pri načelniku.

Podprimo »Jadransko Stražo!«

»Kdo izmed Vaju je Holmes?« je vprašalo stražilo. »Tako nekako mi je ime, gospod, a ne pozabite, da imate Vi prednost,« se je mirno oglasil moj drug. »Jaz sem dr. Grimesby Roylott iz Stoke Morana.« »Prav, drago mi je, gospod doktor,« se mu je prijazno naklonil Holmes. »Prosimo, sedite.« »Nič takega ne bom storil. Moja pastorka je bila pri Vas. Zasedoval sem jo. Kaj Vam je neki natvezila.« »Ali se Vam ne zdi, da je letošnja pomlad malce hladna?« se mu je nasmehnil Holmes. »Kaj Vam je nabrbrala o meni?« je srdito zahreščal stavec. »A čul sem, da žefran lepo poganja,« je nadaljeval moj prijatelj, ne da bi se dal premotiti. »Ha! Vi se mi rogate, ka-li?« je zahrnel novi gost; stopil je za korak bližje in zavijtel bič. »Dobro Vas poznam, negodnik negodni! Saj sem že dosti čul o Vas. Vi ste Holmes nebodigatreba.« Moi prijatelj se je nasmehnil. »Holmes nepridiprav!« Prijatelj se je obraz še bolj razlezel. »Holmes, možiceji, vstajac lončonskega redarstva.«

Dnevna kronika.

Prometno ministrstvo in novinarji. Znano je, da nude vse naprednejše državne novinarjem posebne ugodnosti, zlasti glede potovanja, kar je z ozirom na značaj njihove službe in na važnost časopisja v današnjem javnem življenju popolnoma umevno. Nihče se ne čudi in ne vznemirja, če prometno ministrstvo dovolji poklicnim novinarjem na predlog njihove organizacije prosto vožnjo na državnih železnicah. V zapadnih državah je to pravilo in Italija je nudila celo jugoslov. novinarjem 70 odstotkov pupusta svojih železnicah, seveda proti reciprociteti. Pri nas, kjer se toliko privilegijancev vozi na državne stroške, pa se morajo novinarji dobesedno boriti za »milostno« prijaznost prometnega ministra in biti zadovoljni s polovičnimi koncesijami. Dasi ravno se državne oblasti dan za dnem zatekajo k redakciji in ji prosijo za usluge, ki so predvsem v interesu posameznih državnih oblasti, ne če prometno ministrstvo upošteva novinarskih pravic. Zabeležili smo že, da je imela posebna komisija rešiti vprašanje novinarskih kart. Rešitev pa je zopet polovična ter ne bo mogla zadovoljiti novinarskega stanu, ki itak pri nas ni tako številen, da bi se smel prometni minister izgovarjati z obremenjevanjem državnih financ. Redakcije bodo namreč dobile poseben blok z nakaznicami za četrtinsko ceno. Videti je, da prometno ministrstvo, čigar šef uporablja za vožnjo vedno le salonski voz, še vedno omalovažuje pomen novinarjev v državnem življenju. Radi priznamo, da smo večkrat nadležni ministrom, ali v tistem hipu smo potrebni državljanom. Menda bo g. Velizarju Jankoviću znano, da so ministri na svetu zaradi državljanov ne pa narobe.

Vojno stanje v Sloveniji... Gospoda pri pokrajinski upravi v Ljubljani živijo še v vojnem stanju; kdor tega ne veruje, naj čita odlok, s katerim je mali epigon velikega cesarja Janeza ukinił delovanje mariborske in ptujske Orjune. Odlok je bil izdan na podlagi naredbe centralne vlade z dne 20. maja 1919. Ur. list št. 98., ki je bila izdana za čas vojnega stanja v Sloveniji v dneh koroških bojov in ki je eo ipso izgubila veljavnost z ukinitjem vojnega stanja! Gospoda pri pokrajinski upravi v Ljubljani pa tega očividno ne ve in misli, da je v Sloveniji še vedno v veljavi — vojno stanje! Blagor državi, ki ima na najvišjih mestih uradnike, ki tako sijajno poznajo zakon! Odlok pokrajinske uprave torej že sam na sebi ne velja, ker je izdan na podlagi zakona, ki — ne eksistira.

Novinar doktor filozofije. Na zagrebškem vseučilišču je bil v sredo promoviran za doktorja filozofije novinar Zdenko Vernič.

Otvoritev poštnih centrals v Črnomlju. Pri pošti Črnomelj je bila dne 15. maja t. l. otvorjena telefonska centrala in javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

Holmes se je prav od srca hohotal. »Vaši pomenki so silno zabavni,« je dejal. »Ko odidete, zaprite vrata za sabo, ker je hud prepah pravi neugodna stvar.« »Pojdem, ko Vam zabrusim v obraz, kar Vam gre. Svetujem Vam, ne vzkajajte se v moje posle. Dobro vem, da je bila gospodična Stonerjeva pri Vas, zasledoval sem jo! Nevarno je lažiti čez molplot! Lejte,« je vzkljknil, pohitel h' kaminu, pograbil železni dregelj in ga ustločil s vojimi velikimi rjavimi rokami.

Čuvajte se, da mi ne pridete v postelje zarenčal, zalučil zvito železo pred ogenj in z dolgimi korakj pohitel iz sobe. »Zdi se mi, da je to prav ljubezniva gospod,« se je hahljal Holmes. »Nisem baš tako zastaven kot on, a da se je le še malo ustil in rebril, bil bi mu pokazal, da moj prsti niso nič šibkejši od njegovih.«

To reki: je pobral jekleni dregelj in ga s krepkim vzmahom zopet izravnal. »Takšna nesramnost! Ta človek misli, da sem navaden birič! Sicer pa me ta pripetljaj še bolj vniema in le-to si želim, da bi se naša mala prijateljica ne morala kesati, ker je bila tako neoprezna in ni preprečila, da bi jo surovež mogel zasledovat. In zda, dragi Watson, naročiva si zajutrk; potem stopim k sodiču, kjer se nadejam najti nekoliko podatkov,

— Stavka profesorjev odgojena. Beograjski profesorji so na svoji seji 31. maja sklenili, da vztrajajo pri ostavki, vendar pa bodo nadaljevali pouk do 1. sept., da tako dajo časa ministru prosvete za izpolnitev danih obljub.

— Slavonska banka d. d., Zagreb, ekspozitura Jesenice, pričela je s poslovanjem dne 11. maja tl.

— Sprejem gojencev v II. artilerijsko podoficirsko šolo. II. artilerijska podoficirska šola v Mariboru bo sprejela dne 1. oktobra tl. 250 mladeničev, za gojence te šole. Natančni pogoji za sprejem v to šolo so razvidni iz oglasov, ki so se razposlali vojnim okrugom in vsem večjim občinam. (En oglas je na razpolago v našem uredništvu. Op. ur.) Prošnje za sprejem se morajo poslati najdalje do 15. septembra tl.

— Reven dijak-akademik, kateri študira v inozemstvu in se pripravlja za drugi rigoroz, nima sredstev, da bi si nabavil potrebnih knjig, zato v ljudno prošil dobro srca, da se ga usmilijo in mu pomagajo! Zelo bode hvaležen in vsaka najmanjša vsota bo dobro došla. Vpošlje naj se na upravo »Tabora« in sicer do 15. junija.

— »Slovesen sprejem« Čokorila. Čokorilo je srbski dr. Kežman. Kežman hajska Hrvat proti Srbom, Čokorilo Srbe proti Hrvatom. Oba sta poskusila svojo srečo v Ameriki; Čokorilo je že doigral. Ameriški Srbi ga niso hoteli vzdrževati, ker so za narodno jedinstvo. Razočaran, a z dolarji v žepu se je te dni vrnil v Jugoslavijo. Ko pa je v Dubrovniku stopil na našo zemljo, ga je pozdravila ploha gnilih jajc. Komaj se je bil skrivil pred tem neprijetnim pozdravom. Upamo, da pride tudi dr. Kežman pod rumeni dež.

— Požrtvovalni židje. V Novem Sadu se je vršil kongres jugoslov. cionistov. Na kongresu so židje zbrali 250.000 Din. v svrhu nakupa neke jugoslov. farmacije v Palestini, obenem pa so obljubili nabaviti potrebne gospodarske prilave in konje. Židovska požrtvovalnost je lep vzgled drugim. Pa tudi židovski žepi.

— Porodi in smrtni slučajji v Zagrebu v letu 1922. V letu 1922. se je rodilo v Zagrebu skupno 2663 otrok; ako odbijemo od tega števila otroke onih žen, ki so prišle v Zagreb v porodišnico z dežele, 267, ostane faktični prirast 2396 duš. — Umrla je v istem času 2829 oseb, od katerih je treba odbiti: 1. število onih, ki so bili izven mesta prinešeni 44; 2. 258 mrtevorojenih otrok; 3. 316 oseb, ki so prišle z dežele v zagrebske bolnice, ter tam umrle; 4. otroke onih mater, ki so v Zagrebu samo rodile in so po porodu umrle v porodnišnici itd. skupno 376, kar znaša skupno 984 oseb. Vслед tega znaša skupni reducirani prirastek 2396 (2663 - 267), a skupni slučajji smrti 1845 (2829 - 984). Absolutni prirastek znaša torej 551 ali 19,47 odstotkov, ali z redukcijo 29,85 odstotkov ali 5 odstotkov celokupnega števila prebivalstva, kar je v relaciji z ostalimi velikimi mesti dovolj povoljno.

ki nama morda pomorejo razvozlati zamotano stvar.

Sherlock Holmes se je vrnil šele ob enih popoldne. V rokah je tiščal polo modrega papirja, ki je bila vsa počekana z beležkami in številkami.

»Pogledal sem oporoko rajne žene,« je dejal. »Rad bi bil ugotovil, koliko je prav za prav zapustila. Takoj po ženini smrti so iznašali celokupni dohodki do malega tisoč in en sto funtov; a ker je cena vsem zemljiškim delničam znatno spahnila, prinaša zdaj vsa dediščina jedva sedemsto petdeset funtov na leto. Vsaka hčerka sme po možitvi zahtevati dve sto petdeset funtov prihodkov na leto. Povsem jasno je torej, da sta se obe deklici omožili, bi bila našemu poštenjaku tenka predla; a tudi tedaj bi mu bila pretihla resna izguba, da je šla le ena za mož. Nisem se zaman mučil in pehal vse jutro; dognal sem, da ga je sililo mnogo jakih razlogov, se na vsjo moč protiviti vsaki taki nameri. No, Watson, stvar je preserna, da bi še dalje brbljala, ker stari lisjak ve, da se zanimava za njegove posle. Če ste pripravljeni, pokličeva iz voščka in se popeljeva v Waterloo. Zelo vam bom hvaležen, če vtaknete svoj samokres v žep. Eleyeva št. 2 je izborna dokazilo za gospode, ki izvijajo jeklene dregle v obročje. To in ščetkica za zobe je vse, kar nama rabi.«

(Dalje prih.)

Mesto Zagreb izkazuje od leta 1915. do 1. 1920. primanjkljaj na prirodnem prirastku: leta 1915. 15,35 odstotkov, leta 1916. 29,69 odstotkov, leta 1917. 54,82 odstotkov, leta 1918. 85,50 odstotkov, leta 1919. 11,36 odstotkov, komaj leta 1920. je narasel prirodni prirastek na 2,22 odstotka (brez redukcije), v letu 1921. na 9,02 odstotka (računano z delno redukcijo).

— Za bolnico v Nišu je ministrstvo za javna dela votralo 302.000 D za popravilo poslopja, ki se nahaja v slabem stanju.

— Pilsudski demisioniral kot šef generalnega štaba in najvišjega vojnega sveta. Obenem je naznanil svoj sklep, da odloži svoj vojaški čin.

— Španski kralj obišče Rim. Obisk španskega kralja v Rimu, nameravan že pred letom, je javljen za oktober. Težave je delal doslej Vatikan, sedanjí papež jih je odstranil.

— Obšodbe menševikov v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je tam 15 georgijskih menševikov bilo obsojenih na smrt. Obtoženi so bili, da so izdali Angležem tajne vojaške inštrukcije. V Petrogradu je bilo aretiranih čez 100 menševikov.

— Ostavščina umornega boljševika Vorovskega. Pri pregledovanju zapuščine umornega ruskega boljševskega zastopnika Vorovskega v Losanni, so švicarske oblasti ugotovile, da je imel v tamkajšnji Narodni banki vloženi 15 milijonov francoskih frankov, ki so bili namenjeni za komunistično propagando v Švici in drugod. Vlada je denar zaplenila. To zanimivo odkritje je dokazalo, da umorjeni Vorovski ni bil tako nedolžno jagnje, kakor ga skušajo predočiti moskovski gromovniki in da boljševiki še vedno niso opustili svojega zastupljivega dela po zapadu. Odkritje pa dokazuje še nekaj drugega, kar je tudi zelo važno. Evropa in Amerika zbira parah milodare za uboge gladujoče v Rusiji, ruska vlada pa razmetava milijone in milijone frankov za svojo agitacijo izven države, mesto da bi te milijone porabila za ublažitev glada. To ravno izpričuje vso podlost in nemoralnost boljševiških čifutov v Rusiji.

— Zopet revolucija na Kitajskem? Glasom najnovejših vesti iz Pekinga se pripravljajo na Kitajskem revolucija, ki ima namen, vreči sedanjo republikansko vladavino in vzpostaviti zopet cesarstvo. Središče tega gibanja je baje severni Kitaj, vodi je pa znani Čang-Co-Lin.

— Nepričakovana dediščina. Bivši angleški kapetan Harry Zeitun, ki je že bogve kolikokrat menjal poklice, je nedavno čez noč postal milijonar. Neka Američanka Davis, s katero ni niti v sorodu, mu je zapustila 200 milijonov dolarjev. Spoznal jo je lani v Rimu, kjer ji je še na roko za časa njene bolezni. Ko je okrevala, ga je vzela za svojega zasebnega tajnika. Nedavno pa je nenadoma umrla v Newyorku in v oporoki njemu zapustila celo premoženje. Ker pa mož umrle tudi še živi, bo vsekakor zanimivo, ali bo njena eporoka veljavna.

— Strašna železniška nesreča. Ekspresni vlak med Cito in Vladivostokom je strmoglavil v mostu reke Puruge z višine 20 m v reko. 40 potnikov je mrtvih, 180 težko ranjenih.

— Velike žrtve potresa. Ob potresu v noči od 25. na 26. maja je bilo v Alahabadu razrušenih 6 vasi in bilo je 400 človeških žrtv.

Dopisi.

Ceršak. Dolgo smo molčali in gledali klerikalne demagoge. Te dni smo jih dobro spoznali. Pri nas v Št. Ilju je kolar g. Potrč, oče 12 otrok, ki težko služi kruh za-se in za deco. Ker nima vprežne živine, da bi si vozil les za rabo, prosí kmete, da mu vozijo proti poznejšemu odslužku s kolarskim delom. Prišel je tudi do znanega klerikalca g. N., ki mu je rekel, da ima razna popravila in da bosta se že »poglihala«. Dal mu je tudi kruha in jabolčnika za južino. Nakrat pa dobi Potrč od advokata pismo, da je dolžan g. N. za južino 50 K, za vožnjo 200 K in za advokatske stroške 70 K. Takšni so klerikalci proti klerikalcu — pravi sedaj g. Potrč. Mi tudi, Zdravo!

Št. Ilj v Slov. gor. Pred kratkim je naš g. župnik dal pobirati za zvonove. Nismo nič proti temu, naj da, kdor kaj hoče dati. Toda našli so se demagogi, ki so kar diktirali, koliko mora kdo dati. Ali je to prav, g. župnik? Seveda so jim ponekod pokazali vrata. G. župnik je za-

to na prižnici dejal, da so fisti, ki niso nič darovali za zvonove, krivoverci. G. župnik, take izraze si odločno prepovedo. — Zavedni Sentiljčani.

Konjice. Dne 26. in 27. maja sta Sokol in Čitalnica z »Rokovnjači« zadostila imperativu, da je Jurčiča dati povsod, kjer to krajevne razmere le količkaj dopuščajo. Pri nas so te razmere zahtevale, da so morali posamezni igralci prevzeti po dve vlogi. Igralo se je: v soboto srede, v nedeljo pa dobro, rekel bi zelo dobro, če bi smel od skupnega vtisa odšteti neokretnost nekaterih komparsov. Predvsem bodi pohvaljeno, da je melodramske scene spremljal orkester; škoda, da ni bil številno boljše zaseden. To zato, ker bi bila lična instrumentacija — improvizacija g. učit. S. iz Maribora s popolnejšo zasedbo prišla do večje veljave. Posebno ugajal je dvočetrtinski largetto v drugem delu Noninega speva in naraščajoči finale. Hvala in čestitke orkestru, ki ga, mi razvajeni, kot nekaj samoobsejni umevnega včasih morda premalno cenimo. S tem seveda ni rečeno, da mu ne bi smel na uho povedati, da nekatera godala niso bila docela uglasena s klavirjem; kriva je temu morda tudi velika sopara v dvorani. Nastop mladih vajakov je bil ravno vsled neznatnih hib v »vojaškem« in pevskem oziru srčkan. Mučno je bilo gledati ravnodušnost večine sejmarijev v tem prizoru. Nande se je od sobote do nedelje tako korenito popravil, da mora človek hočeš-nočeš pozabiti na njegovo naravnost napačno sobotno interpretacijo. Vrhunec je dosegel v predzadnjem dejanju ob slovesu od brata. Ne kratka, a jedrnata in učinkovito predvajana generalna spoved, slovo od brata in njegov poslednji nastop so pri teh žalostnih prizorih opustila običajni — smeh. Njegova soigralca Polonica in Štefan sta, kakor običajno, žela svoje lastne uspehe. Polonica je s svojo pevsko rutino obvladala tudi neke redke, glasbenim užitek bolj pristopne poslušalce. Cvetje ni bilo plačilo, ampak spomin na to, kar nam je doslej dala in želja za naprej. Menceja je igral Štefan in narobe. V soboto je bil pevsko manj razpoložen. Ne lastim si naslova glasbenega gurmana, če trdim, da njegov mehki, lirčni polutenor ni bil posebno srečno izbran za vesele sejmarije v družbi robatega Mozola. Zbor sejmarijev mu je v igri slabo sekundiral; premalo se je zanimal za njegovo petje. Kot Štefanu mu štejem v posebno zaslugo lepo masko in pretresljiv prizor z bratom Nandetom. Mozol se je zelo potrudil. Težko vlogo bi bil moral precizno izčizelirati, česar v tako kratkem času ni utegnil. S spreminjanjem glasu s tendenco na basno oktavo ni mogel doseči potrebne robatosti niti izzvali saliv smeha; iz te napake izviraio nedostatkí sicer dobre igre. Če je res, da nas kmalu zapuščča, bodi mu na tem mestu izrečena hvala in enostransko priznanje za njegovega Profesora, za Mozola, za njegov zdrav humor in bas ter kontrabas. Roje je bil dober, a se je preveč potrudil. V svojega čevljarčka je vžil za moj okus malo preveč »agnjevitosti«. Kratka prikazen None v Črnem grabnu je bila vendarle višek dejanja. Čist in svež, a ne prepotenten glasek je vse očaral. Menda se pri nas še ni zgodilo, da bi se bila zahtevala ponovitev (obakrat) kar ob odprtem odru. Moja bojazen, da njena toaleta ne bo v skladu s triumfom grla, se ni uresničila; za drugič se pa vžlic temu priporočam za kaj bolj primerne. Igra precizna, maska zagorele ciganke, vse, vse izborna. Cvetje ob prvem nastopu te naše novinke naj ne pomeni prevzetja. Hvala Poljakovi, da se je s svojo reputacijo potrudila s to malenkostno vlogo. Kaj, ko bi Reziški pripomogli do kake večje vloge, kjer bi utegnila morda brilirati ali polomiti jo? S tem sem hotel marsikaj povedati. Rokovnjačem Tomažu, Petru in Joštu moram priznati primerno masko. Tomaž je bil pravi »tip«. Rak, ki je bil preobložen tudi s Francetom, je zopet enkrat v Francetu našel svojo hvaležno vlogo in jo je odigral v veliko zabavo publike. V Raku je menda slabo memoriral. Rajtuzen Tonček se nam tako poredkoma prikazuje, da človek ne ve, kam bi ga djal. Igra seveda brezhibna. Ker ga tako poredkoma vidimo, se komaj vzdržujem pristranosti. Do vidova! Gavrič, Burger, Muje, Vernazz, Jera, Urh in ostali, vlogo, ki se jih lahko tudi slabo igra, če pa dobro, izostane priznanje, so bile v splošnem častno ab-

solvirane. Ne strinjam se z Burgerjevimi mladeniški gestami ter s splošno apatijo kmetov, rokovnjačev, in čednih cigank do svojih junakov. — Režija seveda v rokah gospoda Wagnerja. Omenjam ga imenoma zato, ker ni reagiral na klic navdušene publike. Uprava blagovoli poučiti igralce, da publika ploskajoč ne mora ravno izkrjaveti, če hoče temu ali onemu izkazati svoje priznanje. Ozadje scen v naravi originalno in lepo; »nebo« bi bilo lahko boljše, vse preveč razbijanja po odru, Jupiter indisponiran, zvedavo sonce, namesto janca maček na raznju, to in slično so več ali manj atributi manjših odrov. Toča, Kozobrin in Bilderban so bili tako zamaknjeni v svoje kvarte, da bi se bil najrajši prisedel še — Rižanski.

Celjske vesti.

Smrtina kosa. V Celju je umrla dne 29. tm. ga. Eliza Pospichal, hišna posestnica v 85. letu starosti. Bila je ena najstarejših Celjank. V celjski bolnici je umrla dne 30. tm. ga. Leopoldina Stiglic, žena poštnega uradnika v Celju. N. v. ml. p.

Pomilostitev. Kakor je že splošno znano, je bil koncem leta 1922 obsojen radi navijanja cen po zakonu o pobijanju draginje Rudolf Stermecki, veletrgovec v Celju na 21 dni zopora in občutno denarno kazen. Vse intervencije začetkom niso pomagale, ker se po zakonu zoporna kazen pri tem prestopku sploh ne more izpremeniti v denarno globo. Ko je pa zavladala meseca decembra radikalna stranka in se je ustanovila radikalna politična organizacija tudi za Slovenijo, se je poradikalil tudi trgovec Stermecki in sicer z uspehom. Na predlog ministrstva je bil pomilostčen in za vsak dan bo plačal 50 Din. Kogar tež kak greh, naj postane radikal in na tem svetu mu bo vse odpuščeno.

Celjska okoliška občina je v zadnji seji odklonila prošnjo Dijaške kuhinje za podporo, pač pa je dovolila za renoviranje cerkve sv. Jožela 500 D. Pa pravijo, kako napredni in socijalno čuteči so socijalisti.

Savinjske kopeli. Na obrežju Savinje postaja zopet živahno vrvenje. V sled stalno toplih dni je kopalna sezona že v popolnem razvoju. Kdor rad plava, gre v kopalnišče »Dijanos«, kdor pa ljubi peščen prod in se čuti varnejšega v plitvini, obišče mestno kopalnišče v parku.

Sokolstvu in javnosti!

Dogodki o priliki nemške slavnosti v Ptujju so povzročili, da so začela oblastva Organizacijo Jugoslovenskih Nacionalistov in posamezne osebe preganjati na ljubo našim zakletim narodnim sovragom, ki so še v polpreteklih časih pobijali in uničevali naše ljudi in njih imetje na najpodlejši, naravnost nečloveški način.

Čini nasilja in krivic, ki so začrtani s krvjo v zgodovini naših bojev, za naš obstanek in našo svobodo, ne bodo nikoli pozabljeni.

Ptujsko žalostno dejstvo je vredno toliko glasnejše obsodbe, ker ruši jakost in odpornost naše severne meje ter daje našemu mišljenju, čuvstvom in hotenju tujim in sovražnim elementom potuho in zaščito.

Naši lastni ljudje so zasekali v nacionalno in državno zavest naših bratov in sester pekoče rane, ki more iz njih izbruhniti le silovit in maščevalen vihar globoko užaljenega patriotizma!

Sklicujoč se na drugi del resolucije, sprejete na naši glavni skupščini v Beogradu dne 25. marca tl., smatra podpisano starešinstvo za svojo dolžnost, da v imenu jugoslovenskega Sokolstva najodločnejše protestuje proti takemu dejanju oblastnih organov, ki je za naš narod žaljivo in ponižujoče.

Pozivljamo vse odgovorne činitele, ki imajo danes usodo naše države v rokah, naj se ne igrajo z ognjem in naj ne ustvarjajo položaja, ko bi bila disciplinirana sila Sokolstva primorana prekoračiti in proti njim čuvati in braniti moč in čast domovine na temelju načel, ki so vsakemu bratu in vsaki sestri sveta in nedotakljiva.

Vsi za vsakega in vsak za vse!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolstva Saveza v Ljubljani, dne 30. maja 1923.

Nadaljevanje VII. redne seje občinskega sveta mariborskega.

Državna borza dela in njeni lokali. — Pogreb judenburških žrtev. — Klerikalci proti Jugoslovenski Matici. — Za krščanske otroke v Mali Aziji. — Graški dolg. — Plače občinskih uslužbenecv.

Maribor, 1. junija.

Doslej smo poročali, da se občinske seje nikdar ne pričenjajo redno, ampak vselej s polurno zamudo. Današnja seja pa je pričela cele tričetrt ure kasneje nego bi morala. Tudi to je znamenje one splošne malomarnosti in nerednosti, ki se vedno bolj in bolj polasača vsega našega javnega življenja. Najbolje bi bilo, če bi se zamudniki enostavno kaznovali z denarno globo. Seja je pričela komaj ob ¼ na 20. uro.

Zupan Grčar je govoril najprej o lokalnih zadevah tukajšnje državne borze dela. Kakor smo že poročali, je občinski svet sklenil na svoji zadnji seji stopiti v stike s posestnikom hiše, v kateri bi bil primeren lokal za borzo dela, z g. Pfrimerjem. Občina je v tem oziru že posredovala in prejela od Pfrimerja odgovor, da je šef borze dela, g. Stabej že sam na svojo roko sklenil pogodbo z zakupnikom lokala, trgovcem Samido, kar je tudi on sopodpisal in je torej v tem oziru že vezan. Enako je poslal občini dopis tudi g. Stabej sam, in v tem dopisu sporočil, da se je pogodil s Samido, da prepušči lokal za 15.000 Din. G. Stabej si je denar izposodil in ga tudi že plačal, prosi sedaj pa, naj bi mu ga mestna občina povrnila ali vsaj garantirala, ker je gotovo, da bo odkupnino poravnalo prej ali slej ministrstvo za socialno politiko samo. Razvila se je na to živahna debata. Občinska svetnica dr. Leskovar in dr. Serbec sta izjavila, da borza dela ni nikaka juridična oseba in da torej tudi nima pravice sklepati kakih pogodb. Občina se v take avanture ne more spuščati. Oseba, od katere si je g. šef denar izposodil naj gleda sama, kako pride zopet do njega. Občinski svet je bil enoglasno istega mnenja in s tem je bila zadeva absolvirana.

Povabilu na pogreb judenburških žrtev se mestna občina ne odzove, ker je za to stvar itak že dovolj izdala.

Jugoslovenska Matica prireditelj v kratkem knjižno tombolo. Zupan je na svojo roko kupil za 100 D sreč v imenu občine in prosi za naknadno odobritev. Klerikalni občinski svetnik dr. Leskovar je izjavil, da klerikalni klub nima vzroka podpirati Jugoslovensko Matico, ki se je zavzela za zopetno vzpostavitve mestnih Orjuna v Mariboru in Ptuj. Zupanov predlog pa je bil kljub temu sprejet.

Duhovnik Adam Pagis iz Aten pobija za krščanske otroke v Mali Aziji. Ima dovoljenje od ministrstva notranjih zadev in od pokrajinske uprave v Ljubljani, manjka pa mu potrdilo knezoškof. ordinarijata v Ljubljani in Mariboru. Ker torej zadeva ni povsem jasna, se njegova prošnja za podporo odkloni.

Prizivom mnogih gostilničarjev zoper odmero globe zaradi nepravilnega pobiranja nočnega davka se je deloma zgodilo in so bile globe znižane.

Nesrečni proces Mestne občine proti Waareverkehrsbüro v Gradcu zaradi 400.000 Ka (takrat 300 tisoč KJ), še vedno ni popolnoma rešen. Graški zastopnik mestne občine dr. Trstenjak je sedaj tožil mestno občino, ker ni hotela poravnati zahtevanega ekspenzarja, marveč mu je ponudila v poravnavo 17.000 K, kar je on odklonil. Na županov predlog je bilo sklenjeno, da se plača dr. Trstenjaku pavšalni znesek 24.000 K, stroški dr. Leskovarja pa še pavšalirajo na 12.000 K.

Mestni čestni uslužbenici so prosili, da se znižajo njihovi prejemki. Prošnji se ugotovi v okvirju za L. 1923 preračunane zneska, s čimer dobe 20 odstotno povzvišanje dosedanjih mezd.

Tudi uslužbenici mestnega pogrebnege zavoda hočejo imeti višje plače. Z ozirom na to, da so sedaj pogrebni stroški v primerjavi s predvojnimi stroški izredno visoki, ni mogoče plač povišati, ker bi to pomenilo zopetno povišanje pogrebni stroškov. Sprejet pa je bil predlog, da se sezurno delo posebej honorira. Vodstvo naj stavi tozadevni predlog.

Ob tričetrt na deveto uro je bila javna seja zaključena, nakar se je vršila tajna seja.

Izpred sodišča.

Maribor, 30. maja 1923.

Vlomi in tatvine v Prekmurju.

Meseca septembra l. l. je bila Mihaelu Benkiču v Krupljiniku, okraj Murska Sobota, odnešenih 15 piščancev vrednih 450 K. V mesecih februarju in marcu pa je bilo ukradenih Mihaelu Vogrinčiču v Krupljiniku, Mariji Rogač v Gornji Lendavi in Josipu Hajdinjaku v Radovcih v celem 18 kokoši v vrednosti okoli 3400 K. Posestnik Jurij Bernjak v Krupljiniku je slišal po noči dne 7. marca lajati svojega psa. Radi tega je šel pogledat na skedenj, kjer je imel za približno 4000 K obešenega mesa. Na škedenju je zapazil dva moška. Eden je svetil z električno svetilko. Bernjak je takoj stekel v sobo po puško, med tem pa sta moška zginila, ne da bi kaj odnesla. V isti noči je bilo vlomljeno v klet posestnika Franca Horvata. V kleti je bilo približno 500 kg žita in 300 l jabolčnika. Vlomilci so vsled kričanja deklet Frančiške Gomboc zbežali in niso vzeli seboj ničesar. V noči na 17. marca je bila podkopana stena kravjega hleva Marije Rogač v Gor. Lendavi. Skozi luknjo so prišli storilci v kuhinjo, v kateri je bilo kakih 400 kg moke in 4 kosi svinjskega mesa. Odmesti pa niso mogli ničesar, ker so se domači pravočasno zbudili. Kot storilca vseh teh tatvin oziroma poskušanih tatvin sta osumljena 24letni Franc Rogač in 44letni Ivan Košalin, oba posestnika v Krupljiniku, ki sta oba na slabem glasu in splošno znana tata. Rogač prizna deloma tatvine, Košalin pa taji. Obsojena sta bila Košalin na 4, Rogač pa na 3 mesece težke ječe.

Poneverba.

Dne 26. decembra l. l. je napisal 20letni bivši notarski uradnik Janez Bojnec v Dol. Lendavi, na domu Jožefa in Ane Benkovič v Bogojni kupno pogodbo. V svrhu plačila desetka in drugih stroškov je sprejel od Jožefa Benkoviča 8000 K. Dne 7. februarja pa mu je izročil kaplan Andrej Berden v Lendavi 4000 K, da jih odda Adalbertu Baranju v Ljubljano. Bojnec pa se ni ravnal po nalogu, temveč je sprejel denar porabil zase in tudi nima volje škodo poravnati. Pred okrožnim sodiščem je bil obsojen radi hudodelstva poneverbe na 2 meseca težke ječe.

Nepošten hlapec.

21letni Anton Arnuš je služil od 16. januarja do 17. aprila pri posestniku Martinu Vtičarju v Humu, okraj Ormož, za hlapca. Ker je gospodar našel 16. aprila v miznici, kjer je shranjeval hlapec svojo obleko, rince in žeblice za čevlje ter v škedenju v stehi zakopana jajca, je stiral dne 17. aprila hlapca iz službe. Ni bilo več dvoma, da je hlapec tat, to temamaj, ker so že teden dni poprej našli v njegovih postelji kos svinjskega usnja za podplate in drugo usnje v vrednosti 200 K. Takoj drugi dan po odhodu hlapca iz službe, pa je gospodar opazil tudi, da manjka kos svinjskega usnja za podplate in drugo usnje, dvoje hlač in dvoje sukenj, dežnik, 1½ mrvražjega blaga, 1 m hlačevine, dvoje kril in ene jopice, katere predmete cenil Vtičar skupno na 9450 K. Arnuš, ki tatvino le deloma prizna, je bil obsojen na 2 meseca težke ječe.

Surov sin.

Dne 23. aprila zjutraj je prišlo med 41letnim posestnikom Sandorjem Kolar iz Stanjevc, okraj Murska Sobota, in njegovim 71let stariim očetom Janezom Kolar do prepira. V svoji jezi je sin sunil očeta, skozi vrata na prosto. Pri tem je priletel oče v ograjo in zadobil na levi roki lahko telesno poškodbo. Okrožno sodišče je surovega sina, ki svoje dejanje taji, obsodilo radi hudodelstva težke telesne poškodbe po § 153 k. z. na 14 dni ječe.

Zalitev priče.

58letna soproga tovarniškega delavca Marija Pajter na Pragerskem, je dne 13. aprila žalila Katarino Loparnik, ki je bila pred okrajnim sodiščem v Slovenski Bistrici v kazenski zadevi zoper Marijo Reitmaier in Marijo Pajter radi razžaljenja časti zaslišana za pričo, z besedami: »Ti grda nesramnica, kak se laže.« Okrožno sodišče jo je obsodilo radi pregreška po § 104. srb. k. z. na 4 dni zapore.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Mariborske vesti.

Maribor, 2. junija 1923.

in Smrti. kosa. V mariborski bolnici je umrla Ivanka Kovačič, uradnica okr. glavarstva v Konjicah, zavedna članica tamkajšnjega Sokola. Pogreb je v nedeljo popoldne na pobreško pokopališče. Sestre-sokolice naj se kolikor možno številno udeležijo pogreba.

in Slava artilerijskega polka. 32. artilerijski polk slavi dne 5. junija svojo slavo kot dan spomina na koroško ofenzivo l. 1919. Slava se vrši v polkovi vojašnici vojvode Mišiča.

in Šolarska prireditelj v narodnem gledališču. Deška osnovna šola I. in dekliška osnovna šola III. vpriporita dne 3. in 5. junija vsakokrat ob 15. (3.) uri v Narodnem gledališču šolarsko prireditelj s sledečim vzporedom: 1. F. S. Finžgar: Vedež, otroška igrice s petjem v 2. dejanjih. 2. Telovadni nastop — proste vaje. 3. J. Petz: »Letni časi«, dvoglasna spevoigra z deklamacijami, s soli in spremljevanjem orkestra. Posledno točko proizvajajo okoli 300 otrok. Čisti dobiček je namenjen za nabavo šolskih potrebščin revnim otrokom.

in Državni upokojenci in železničarji! Akcijski odbor drž. nameščencev, železničarjev in vpokojencev nahaja se v težkem boju za nas vseh obstanek; njegovi stroški rastejo od dne do dne. Ker dela in se žrtvuje tudi za nas vpokojence, je naša sveta dolžnost, da se udeležimo te akcije po svojih močeh. V to svrhu naj vsak vpokojenec, vpokojenka in vdova položi vsak svojim močem primeren denarni prispevek pri g. Kopicu v Nabavljalni zadrugi, Stolna ulica 5. Denar se vpiše v posebno poljo, ki se odpošlje z denarjem vred akcijskemu odboru v Ljubljano. Obehem se naroča vsem drž. vpokojencem, ki še niso vplačali društvene članarine — 2 Din. — za leto 1923 in zaostalih posmrtnih »Samopomoči«, da to takoj store pri g. Kopicu, ker bodo sicer izbrisani iz društva. Uradne ure so vsak delavnik od 11.—12. ure.

in Predavanja o sugestiji in hipnozi s stališča moderne vede se vrši dne 4. junija ob pol 20. uri v »Ljudski univerzi« (mala kazinska dvorana). Predava g. prof. Fava. Predmet je tako zanimiv, da bo privabil mnogo poslušalcev.

in Obligatorično cepljenje proti kozam v Mariboru. Mestno prebivalstvo se ponovno opozarja na to, da se 10. junija 1923 konča brezplačno cepljenje pri mestnem fizikatu in da se vrši pregled cepljenj in razdeljevanj spričeval istotam samo še do 17. junija tl. Od 10. junija tl. naprej se bodo pri mestnem fizikatu v času dnevnog od 9. do 10. ure cepile samo tiste osebe, ki se bodo od tega dne naprej priselile v Maribor, in ki ne morejo doprinesiti dokaza o cepljenju v smislu odloka Zdravstvenega odseka za Slovenijo od 12. aprila 1923 št. 5697. S 17. junijem 1923 se začne pregledovanje materijala o letošnjem oblatoričnem cepljenju proti kozam ter se bo proti vsem tistim osebam, ki do tega dneva ne bodo doprinesle neoporečnih dokazil o cepljenju, postopalo z zakonom določeni in objavljenimi kaznimi. Posebno se opozarja na to, da mora dokaz o cepljenju vsebovati tudi uspeh cepljenja, to se pravi, v spričevalih o cepljenju mora biti razvidno ali je bilo cepljenje uspešno ali ne. Vse tiste osebe, ki so se brezplačnemu cepljenju pač podvrgele, niso pa prišle k pregledu in k razdelitvi spričeval, se pozivljajo, da čimprej pridejo osebno po spričevala. Spričevala se delijo pri mestnem fizikatu dnevno od 18. do 19. ure (6.—7.). Gospodje zdravniki se pozivajo, da predložijo do 17. junija uatančen seznam zasebnih cepljenj ozir. seznam dopolnilnih cepljenj do 10. junija mestnemu fizikatu, pri čemur se pripominja, da se morejo uporabiti samo taki seznam, v katerih je zaznamovan tudi uspeh cepljenja.

in Najlepše romane in druge raznovrstne knjige iz svetovnega slovstva v vseh jezikih izposojuje proti neznanji izposojni »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu. Knjižnica kupi takoj po tisku vsako novo slovensko knjigo.

in Mestna gostaćina. Dodatno k že razglašeni naredbi pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 31. marca tl. št. 154 — Uradni list št. 33 — zadevajoč odobrenje proračuna mestne občine mariborske, se razglašajo, da je pokrajinska uprava z naredbo z dne 19. maja 1923, št.

15.241 dovolila pobiranje 20% gostaćina od povprečnega po davčni oblasti ugotovljenega najeminskega donosa hiš v letih 1921 in 1922 toda z omejitvijo, da so najemnine do vsote 200 Din. gostaćina proste. Ta prvotno tudi za vodovodno napravo in kanalsko pristojbino določena omejitev je z zadnjo naredbo ukinjena in tvori odmernost podlago čela najemščina, od katere se je odmerila hišna najemina za leti 1921 in 1922.

in Naši malčki na odru. Narodno občinstvo mariborsko še enkrat opozarjamo, naj ne pozabi počastiti in razveseliti naših malih v nedeljo popoldne, s svojim obiskom v narodnem gledališču. Kakor kaže na drugem mestu priobčen vzpored, vpripori deca l. deške in III. dekliške ljudske šole tudi mično otroško igrice »Vedež« od našega znanega pisatelja Fr. S. Finžgarja. Igrica je nekakšno otroška spevoigra s spremljevanjem orkestra, ki ne bo navdušila samo malčkov, temveč tudi stariše, ki so v težkih časih razvedrila potrebni. Da bo užitek različen, nastopijo otroci kot telovadci, da pokažejo i svojo telesno protnost in gibčnost. Krona prireditve bo pa J. Petzova dvoglasna spevoigra »Letni časi« s spremljevanjem orkestra. Med posameznimi odlomki deklamirajo učenci. Kdor hoče slišati krasne, mnogoobsejnajoče glasove malih solistov, naj pohiti v gledališče. Naj nas ne zvabi to nedeljno lep popoldan iz mesta, odrečimo se tokrat sprehodu in vlijmo deci navdušenja v mlada srea. Gledališče naj bo naravno polno. — Malčki vam kličejo: Na svidenje!

in Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopelj je ob sredah in petkih za dame, ostale dni za gospode. Občinstvo se opozarja, da mu v prvih kopelnih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je odprto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

in Utopljenec v Dravi. Včeraj (petek) popoldne je videl neki mož v Dravi truplo moškega utopljenca. Obvestil je takoj policijo, a truplo je med tem že splavalo daleč naprej in ga ni bilo možno več izslediti.

in Še vlom v Mariboru. V torek je bilo med dopoldanskimi urami vlomljeno v stanovanje poštne uradnice Koreče v Gregoričevi ulici in ukradeno perilo in obleka. Neverjetno, kako je zadnji čas število vlomov in tatvin v Mariboru naraslo.

in Elektroinstalacijska in strojniška družba z o. z. Mellstroja, Maribor, Gosposka ul. 8 je ravnokar izvršila elektrifikacijo gospodarskih poslopj Schönbornove graščine v Slivnici ter zgradbe Centralne banke v Maistrovi ulici, v popolno zadovoljstvo pregledajoče komisije. Instalacije vsake vrste, motore, elektrifikacija svetilnik, lustrov itd. Na željo brezplačni inženirski poset.

in Umrlj so v tem tednu v Mariboru Karl Levart, 18 let star, kovaški pomočnik, bolnica; Anton Topolnik, 57 let star, kovaški mojster, Aleksandrova cesta 57; Teodor Rues, 19 let star, trgovski nameščenc, Tvorniška cesta 30; Alojzij Trampuš, 50 let star, branjar, Vetrinjska ul. 8; Primož Balon, 66 let star, privatni uradnik, Klavniška ul. 14; Jakob Bundschuh, 58 let star, sprevodnik južne železnice, Lajtersperk 339; Darko Marohn, 5 let star, sin poštnege uradnika, Frankopanova 8; Franjo Fašl, pol leta star, sin ključavničarja južne železnice, Magdalenska ul. 28; Ivanka Harpf, 77 let stara, vdova po inženerju, Gregoričeva ul. 26; Angela Ferenc, 18 let stara, tiskarska delavka, Koroška cesta 90; Rozalija Čihal, 1 teden stara, hčerka ključavničarja južne železnice, Ulica Jana Kolarja 4.

in Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden lekarna Savost, Trg kralja Petra.

in Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od pol 17. do pol 19. in od 19. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

V nedeljo-popoldne ob 3. uri v Narodnem gledališču: Mladinska spevoigra LETNI ČASI

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 2. junija: Dramatski meloplastični večer Marijane Dragane Jančkove, izv.

Nedelja, 3. junija ob 15. uri. Šolska prireditev deške osnovne šole I. in deklishe osnovne šole III. — Ob 20. uri. »Pri treh mladenkah«. Izv. kuponi. Gostovanje g. Sowilskega (tenor), člana ljubljanske opere.

—□—

Gz. abonantom. — Pri sobotnem plesnem večeru 2. junija znamenite umetniške gde. Jančkove imajo vsi gz. abonenti, ki se pri blagajni izkažejo z abonentno legitimacijo 40% znižano vstopnino na kjerkoli sedežu. Ker bo ta večer nudil izvanreden umetniški užitek, naj gz. abonenti ne zamude ugodne prilike.

Dramatični-meloplastični večer. V soboto, 2. junija priredi znamenita umetniška gde. Marijana Dragana Jančkova v mariborskem gledališču svoj dramatično meloplastičen večer. Gde. Janečkova je Zagrebučanka, živi v Pragi in je bivša učanka prof. Milote na švicarski Dalcrosovski šoli. S svojimi nastopi v Pragi in mnogo drugih čeških mestih si je stekla priznanje dovršene umetnice. Prške kritike jo hvalijo kot posebno nadarjeno dramatsko moč. Posebno zanimiv bo spored, ki ga izvajala v tuk. gled. Njen spored je njena lastna invencija na kompozicije Smetane, Čajkovskega, Mac Dövela in dr. od katerih je stvorila psihično premišljeno podobo pod naslovom »Zivljenje« v 6 točkah: definstvo, ljubezen, materinstvo, horba življenja, strast in resignacija, smrt. Vse te točke bo gde. Janečkova proizvajala v dramatičnem plesu, kar bo za Maribor gotovo čisto nekaj novega. Gde. Janečkova prihaja baš iz turneje, kjer je imela povsod velikanske uspehe. Jeseni se napoti odlična umetnica proti orijentu, kjer bo nastopila najprej v gledališču v Sofiji. Med ostalimi bo dodala nekaj solo klavirskih točk ga Kačerova, ki bo umetnico spremljala. Predstava se vrši za izv. ab. in kupone.

Popoldanska predstava v mariborskem gledališču. V nedeljo, 3. junija ob 15. uri priredi deška in deklishe osnovna šola gledališko prireditev zelo lepim, pestrim in bogatim sporedom. Na program je Finžarjeva igra »Vedež«, dalje »Letni čas« (deklamacija, petje itd.) Pri predstavi sodeluje do 300 pevcev, pevk in godbenik.

»Pri treh mladenkah«. V nedeljo zvečer se ponovno vpripori ena najlepših in najprijetnejših operet letošnje sezone »Pri treh mladenkah«. Partijo Scherberta poje odlični tenorist ljubljanske opere g. Sowilski. Predstava je za izv. ab.

Kultura in umetnost

Izjava. Na članek »Stražec« v št. 61, dne 1. junija 1923 odgovarjam sledeče: Povedal sem vsakomu v obraz, da nisem identičen s pesnikom-soimenjakom, avtorjem »Trbovelj«. To je tudi »Tabor« v notici »Ljudska univerza« vedno omenil. Nastopil nisem zadnjič pred javnost, ker izdam najkasneje začetkom leta 1924 svojo pesniško zbirko »Bliskavice« in dramo »Gorac«. Vselej svoje skromnosti nisem silil v javnost, o pesniku v meni pa bi vedela povedati gospoda Ivan Cankar 1. 1915 in dr. Izidor Cankar 1. 1916 vse kaj drugega, kakor »Stražec« 1. 1923. Soimenjstva nisem nikoli izrabljaj, ko izide moja zbirka, potem šele primerjajte in sodite. Večer, na katerem sem prečital jedva polovico svoje pesniške zbirke in vmes tudi pesem »Orjuna«, pa ne more biti kritičerj za stvarno umetniško oceno. Pri pomnim še, da nisem somišljenik ni ene politične stranke in končam tako, kakor moja pesem »Psalm«:

Ljubite se med seboj!
Kadar vam srce prepolno
bo ljubezni, poklekните!
Poljubite zemljo, ki nas nosi
in, zapojte svetu: ALELUJA!
ALELUJA!
vsem pravičnim, vsem krivičnim.

Maribor, 2. Jun. 1923.

Tone Selškar (Bliskavice)

Dela Henrika Smrekarja, ki se nahajajo na sedanji VII. umetniški razstavi kluba »Grohar« so skoro gotovo njegova zadnja. Henrik Smrekar trpi na posledicah svetovne vojne in se sedaj zdravi v

Doberni pri Celju, zdravniki pa so mnenja, da tudi v slučaju, da okreva, ne bo več sposoben za delo. Vseled tega opozarjamo našo javnost, naj izrabi sedanjajo zadnjo priliko ter pokupi ona Smrekarjeva dela, ki so razstavljena v kazinski dvorani. Cene so itak skrajno nizke.

x Umetniški salon, po vzorcu dunajskih, zagrebških in drugih salonov za stalne umetniške razstave namerava pod vodstvom umetniškega kluba »Grohar« otvoriti v svojih lokalih v Gosposki ulici g. Karol Preis, veletrgovina s pohištvo. Za Maribor bi bila taka pridobitev velikega umetniškega in kulturnega pomena.

x Organizacija intelektualnih delavcev. V nedeljo, dne 27. tm. je bil tretji sestanek organizacij intelektualnih delavcev, katerega se je udeležilo 14 organizacij s 23 zastopniki. Po občnem poročilu so se sprejeli sledeči sklepi: 1. Ustanovi se združenje vseh organizacij intelektualnih delavcev po vzgledu francoske CTJ v svrhu moralne in materialne podpore intelektualnih delavcev v Sloveniji. 2. Izvolil se je soglasno 6 članski pripravljalni odbor, kateri ima nalogo prirediti pravila in stopiti v stik z vsemi organizacijami intelektualnih delavcev. 3. Pozvati je vse organizacije intelektualnih delavcev k sodelovanju v svrhu čim hitrejši dovršitve združenja, tako da bo možno na meseca decembra tl. v Parizu se vrščemu občnem zboru CTJ že imeti svojega delegata. 4. Po izvršenem združenju v Sloveniji je iskati stikov z enakimi organizacijami v vsej državi v svrhu skupnega jednotnega nastopa. Vse organizacije intelektualnih delavcev, ki so bile vabljene na zadnji sestanek a se temu niso odzvale, pozivamo, da se v svrhu informacij zglašijo v uradnih urah v pisarni Slovenske Maticice. — Pripravljalni odbor.

x Vitomilova železnica. Spisal Josip Korban, nadočitelj v Gornjem gradu. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Okusno ilustrirana naslovna stran nam kaže glavne junake povesti. Vitomila, Skalarjevega Tončka in Majdico, ki ponosno prepeljavajo Vitomilovo lokomotivo. Povestica je vzeta iz otroškega življenja na deželi. Knjižica je lepo darilce naši mladini in je posebno prikladna za mladino od 8. do 12. leta, ker je vzeta snov iz te otroške dobe.

x Filozofski kongres v Pragi. Profesor zagrebškega vsučilišča, znani jugoslovanski filozof dr. Vi. Dvorniković je predlagal v praški »Prager Presse«, da naj se vrši v Pragi kongres slovanskih filozofov, ki bi naj izdelal smernice za slovansko filozofsko delovanje.

x Nova Evropa. Prejeli smo 16. številko VII. knjige »Nove Evrope« s sledečo vsebino: Paskijevec & Co (Lim); Privredna obnova Avstrije (dr. Ransch); Agrarna reforma i njene posledice (Ing. V. Car); Právne i ekonomske posledice agrarne reforme u Bosni i Hercegovini (L. Novak); Porota v Jugoslaviji (M. Dolenc); Šuhaj A. Cesafca. »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovičev trg br. 10.

Sokolstvo.

M. Kovačić:

Sokolstvo in krščanstvo.*

Pod gornjim naslovom je odgovorila »Stražec« v svoji 59. številki z dne 28. maja tl. v uvodnem članku na moja izvajanja v zadnji številki »Narodnega lista«. Dasi je v odgovoru več nepotrebnih žurnalističnih floskul in nekaj ironije Stražine baže, je vendar odgovor dosti stvaren, da zasluži repliko. Podpisal ga je D. J. J., menda prof. teol. Dr. Jože Jeraj; in zakaj bi svojemu bivšemu tovarišu iz narodno-radikalnega akad. tehn. društva »Tabor« v Gradcu ne odgovoril? Moja izvajanja zove člankar gorostasna in se čudi, kako jih je mogel napisati profesor-zgodovinar, »ki bi vendarle moral globlje proučiti v bistvo in razvoj zgodovine«. Zgodovinar sicer nisem, toda za polemiko s »Stražec« sem prodir v oboje dovolj globoko.

Trditve, da sta si Sokolstvo in krščanstvo podobna m temeljni ideji, se zdi Stražinemu člankarju frapantna. Verujem. Če pa bi se poglobil v spise M.

*) To repliko mesto nadaljevanja o bistvu sokolske misli, ki sledi v prih. številki »Narodnega lista«.

Tyrša, česar se od nje ne more pričakovati niti ne sme zahtevati, bi mu ne bila več taka. Tyrš te ideje, kolikor se spominjam, sicer nikjer izrecno ne izrazi, vendar veje iz vseh njegovih idejnih spisov, ki bodo vedno tvorili idejno podlago Sokolstva, duh humanitete, ki je v bistvu tudi duh krščanstva.

Primerjanje Sokolstva s krščanstvom se D. J. J. u zdi drzno in moja ostala s to primero soviseča izvajanja so mu neumnne šale, ker jih skoro ne more smatrati za resna. Mnenje, ki si ga je tu in v svojih nadaljnjih izvajanjih D. J. J. ustvaril, mu bodi prosto; aji ugotoviti moram, da je morda ustvarjeno nekoliko preuranjeno, ker sem v razpravi »Bistvo sok. misli« uvodoma v svojih izvajanjih dejal, da sem pritegnil idejo narodnosti, verske strpnosti in krščanstva le, da bi znali preценiti veličino, razvoj in število Sokolstva. O tem vsem pa še nisem razpravljaj; torej je »otrok pred očetom« člankarjevo začudenje nad mojim primerjanjem 200.000 Sokolov s 700 milijoni kristjani. Če pa vidi D. J. J. v Sokolstvu le telovadno in atletsko organizacijo, je v isti zmoti, v kateri je tudi še velik del Sokolstva. V češkoslovanskem Sokolstvu so že dolgo spoznali etične naloge, ki jih ima Sokolstvo; pri nas se je na idejno stran obrnilo več pažnje še le na letošnji savezni skupščini v Beogradu.

Trditve klerikalnega tiska, da Sokolni versko indiferentno društvo, s svojimi izvajaji nisem potrdil, kakor meni D. J. J. Dober Sokol moreš biti in stremeti za dosego humanitete na podlagi kakoga verskega sistema, katerega priznavaš, kakor na podlagi svobodnega svetovnega nazora, ki si ga ustvaril po dolgih študijah; za Sokolstvo je glavno, da ne izgubiš iz oči končnega cilja. Konfesijsko-nalna (to pomeni pač beseda »verski«) pripadnost članstva je Sokolstvu tedaj popolnoma irelevantna

»Seveda slovenski narod (jaz bi rekel s stališča jugoslovanske ideologije »pleme«) je v svojem večjem delu še tudi nezrel za aristokratske ideje sokolske humanitete, ker pristaja po večini na klerikalni program.« Tej ironično mišljeni trditvi D. J. J.-a se popolnoma priključujem. Na žalost, da je tako, Sokolstvo pa se ne bo strašilo truda, da bo šlo svojjo pot naprej in da bo sistematično nadaljevalo svoje delo.

Kar piše Stražini člankar nadalje o vzgoji, je deloma res; dokazano še seveda mnogo dolgo ni. Sicer pa o sokolski vzgoji jaz niti pisal nisem; zato tudi ne smatram za potrebno odgovarjati na tozadevna izvajanja. Če pa D. J. J. meni, da bodemo »mogoče s svojimi sokolčki dognali, da je prava ljubav za klerikalce bič ali korobač«, moram ugotoviti: 1. da je to zavijanje mojih izvajanj; 2. da utegne člankar v danem slučaju imeti prav, kajti dokler krijejo pisavo klerikalnih listov poslanci s svojo imuniteto, drugoga plačila za tako pisavo ni.

Glede člankarjevih izvajanj o narodnosti nimam ničesar omeniti, nego vzdržujem svoja izvajanja. Kdor jim hoče slediti, temu povedo dovolj. In Sokolji niso oni, ki bi tega ne hoteli. Zato se tudi ne bojim, da bi me zapustili moji »bojevitni tovariši«!

Kar se tiče člankarjevih izvajanj o našem boju proti klerikalizmu, tem »groznom strašilu«, le toliko replike: Ne bojimo se ga, zato nam ni grozno strašilo. Borimo se proti njemu, ker ga smatramo za škodljivca naroda. Člankarjeva trditve, da klerikalizem ni »nič drugega, kakor dosledno izvrševanje katoliških etično-socijalnih načel tudi v javnem življenju«, velja le teoretično. Praktično udejevanje klerikalizma desavutra samo izvajanja D. J. J.-a; dokazov vsak dan na izbiro!

Trditve Stražinega člankarja, da klerikalci niso pod komando duhovnikov, temveč da ima pri njih glavno besedo »fisti, ki največ ve in je najbolj sposoben«, enostavno ni res. Nočem spomnati Žebotov, Roškarjev, Brenčičev itd., ker D. J. J. bolje pozna njih sposobnosti in bolje ve, koliko vedo, nego jaz. Naya jam le, kar pravi dr. Ivan Šušteršič, dolgoletni vodja klerikalne stranke, v svoji brošuri »Moj odgovor« str. 11: »Pod klerikalizmom razumem politično stranko, ki se naslanja v prvi vrsti na cerkveno hierarhijo in črpa iz nje svojo politično moč.« Cerkevna hierarhija je okostje klerikalne organizacije. Vsi drugi strankini organizmi so le priveski hierarhije in stoja direktno ali indirektno pod njenim vodstvom, četudi se nahajajo dostikrat formalno pod posvetno režijo.

H koncu še toliko: V Sokolstvu ni idejne zmedenosti in babilonske konfuznosti. Oboje je le tam, kjer ni razumevanja Sokolstva, bodisi hotenega, bodisi ker se niso dani predpogoji. Da pa se predpogoji ustvarijo, to skrb naj prepusti R. J. J. le naši organizaciji sami.

Stražini članek pa je pokazal eno, da je namreč klerikalcem sila neprijetno, če se podčrtavajo in popularizirajo etični temelji Sokolstva. Najdena je tedaj pot za uspešen boj proti njemu. In to mi je v zadoščenje.

Za mene je s tem polemika končana, ki je itak za obe strani brezplodna. D. J. J. ne bo mene prepričal, da sem v zmoti, niti si jaz ne domišljujem, da bi njega dovedel do drugačnih nazorov.

—□—

o V Dravograd niso za občinstvo dovoljene znižane vozne cene po železnici. — To na znanje vsem izletnikom. — Za telovadce in telovadke ima skupno legitimacijo načelnik brat Naglič. — Zdravof

o Akademija Sokolovega naraščaja se vrši letos v soboto 9. junija ob 20. uri v Nar. domu. Te besede zvone že dalje časa v stoterih nežnih dušah vseh onih, ki pridno vadijo v telovadnicah in koprneče čakajo dne, ko pokažejo tudi drugim, kaj so se naučili s tihim, smotrenim delom. Ta večer hočejo javno pokazati svojim staršem in vsem prijateljem Sokolske mladine, da so si svesti svoje naloge. Zato vabijo k svoji prireditvi vse njim naklonjeno odraslo občinstvo v Nar. domu, da vidijo njihove proste vaje, čujejo klice njihove duše. Naj ne bo nikogar, ki bi si ne rezerviral tega večera za Sokolsko mladino, da pokaže, že s svojim posetom simpatije do naraščaja in ga navduši za trdo pot v bodočnost. Zato: vsi 9. junija v Narodni dom!

Socijalna politika.

Reforma ali eksperiment??

Kako se godi železničarjem v Jugoslaviji, ki gladujejo, hodijo razčepani in od katerih se mnogo rodbin prebiva v vagonih, kjer si uničujejo zdravje in življenje, je splošno znano.

Med redke ugodnosti, ki jih mudi železnica svojim uslužbencem, je brezplačna zdravniška oskrba. Reč se mora, da je bila ista vsaj v Sloveniji dosedaj prav dobra in gre slovenskemu zdravništvu vsa čast in spoštovanje.

Po celem svetu se pazi nato, da je zdravnik kolikor mogoče lahko pristopen, da se ga more o pravem času, tudi po noči dobiti.

Na podlagi sedanje uredbe so kot železniški zdravniki nastavljeni po vseh večjih krajih zdravniki, ki opravljajo službo poleg svoje glavne službe in je teli zdravnikov primeroma dovoljno, dasi so nekateri zelo obloženi z železniško-zdravniško službo. Dandanes ima namreč pravico do zdravniške oskrbe ne samo uslužbenec sam, nego vsa njegova rodbina: mati, oče, itd., kratkomalo vse, kar živi pri njem in od njega. Železniški zdravniki so dosedaj bagatelno plačani in so zahtevali pravično plačilo. Kaj si pazmisli zdravstveni šef v ministrstvu? Reforma, redukcija! Vsi dosedaj zdravniški, ki so delali zastoj od prevrata naprej, se odstavijo, mesto njih pa se nastavijo le 3-4 zdravniki, takozvani: sekcijnski zdravniki, ki bodo vedno postovali po progih, dobili 2-3000 dinarjev mesečne plače in stali le v službi železnice. Ni treba mnogo premišljevat, vsakdo bo sam uvidel, da delo, katero sedaj opravlja 40 do 50 zdravnikov, ne bo moglo nikdar opravljati le dvojica ali trojica zdravnikov! Kaj bo temu sledilo? Železničarji in njih rodbine bodo v resnici brez zdravnika, v slučaju sile pa se bodo zatekali k najbližjim zdravnikom in bodo bolniške blagajne morale ogromno plačevati za zdravniško delo, ki je dandanes takorekoč zastoj. Poleg tega se je izračunalo, da bi »sekcijnski« zdravniki veljali 6-7 krat toliko, kolikor veljajo dosedaj vsi zdravniki skupaj! Tedaj znamenita »reforma«! Sicer to ta reforma, katero je najbolje nazvali opasen eksperiment na tako važnem delu uprave, kakoršen je železnica, itak se prav hitro izkazala kot neizvršljiva, ker je absurdna. Čudno je le pri nas, kako se v naglici sklepajo zakoni, uredbe in odredbe, ki potem ostanejo v opirju, po-

vzročajo pa vznemirjenje, krivice in škodo. Čemu imamo neki državni zdravstveni svet, ako se delajo take važne reforme lahko od posameznih neodgovornih eksperimentatorjev?

Taki »reformatorji« vseznalci spadajo pravzaprav v proiskavo že iz vzroka, ker ne vprašajo preje poklicanih strokovnih organov in to je v tem slučaju: Državni zdravstveni svet.

Opozarjamo na to začevo vso javnost in Ministrstvo narodnega zdravja, kateremu zajedno izjavljamo, da smo pripravljene staviti umesne predloge za ureditev zdravniške službe, kakoršno zahtevajo razmere v naši kraljevini, ki ne sme postati poskusni kunec, nego skrbno upravljena domovina.

Toliko v poduk narodnim železničarjem, da se pravočasno zabrani nesreča na zdravju.

Sport.

Nogometna tekma Old Boys Maribor - Old boys Rapid. Old boys moštvo Maribora se je vrnilo iz velike in uspešne turneje iz inozemstva in bo nastopilo jutri v nedeljo, dne 3. junija t. l. ob pol 17. uri na igrišču sportnega kluba Maribor proti Old Boys Rapidu. Za tekmo vlada povsodi veliko zanimanje, ker bodo pri jutrajšnji tekmi zopet nastopili stari internacionalci Fuček, Pauči, Kobi in dosedaj še nepoznane sportne veličine.

Old boy ISSK Maribor : Old boy SV Rapid. Prijateljska tekma med tema moštvi se vrši jutri v nedeljo dne 3. junija t. l. popoldne ob pol 18. (pol 6.) uri na igrišču Rapida. — Obe moštvi postavita na igrišče same izurjene stare igralce in bodo tedaj nudila tekma lep sportni užitek. Člani se zberejo eno uro pred tekmo v oblačilnici. Pričakuje se številni obisk igre.

ŠAH.

Sahovska prireditvev. Simultanska igra velikega mojstra Miesesa iz Lipskega (event, slepe igre) se bo vršila 5. junija zvečer, najbrž v kavarni Central. Vsi zainteresirani, ki bi se hoteli udeležiti prireditve kot nasprotniki, naj se pravočasno javijo tajniku g. Hočevarju ozir. prof. Favaju. Ura prireditve se bo pravočasno sporočila. — Prireditve bo zelo zanimiva in so vsi šah. prijatelji vabljeni, da se je udeležijo, da obenem tudi pokažemo slovitemu mojstru iz Lipskega, da tudi pri nas vlada za kraljevsko igro veliko zanimanja. Prireditve bo prosta. — Odbor.

Ženski svet.

Najlepša žena na svetu.

Najprej bodi povedano, da ta žena ne živi več, kajti danes imajo ljudje druge skrbi kot izbirati lepe ženske in izmed njih voliti si najlepšo. — Najlepša žena je živela v XIV. stoletju in sicer na Francoskem. Ta lepota se je imenovala Pavla de Vignier. Kljub svoji čudoviti lepoti pa je spadala med najnesrečnejše žene, ker zbog svoje lepote ni smela uživati svobode. Kakor hitro se je namreč pojavila na ulici, so se zbrali okoli nje moški in jo občudovali, kmalu nato pa so priregljale tudi ženske in začele delati hrup, ker so Pavlo najbolj občudovali ravno — zakonski možje. Lepotica je tako vznemirjala ljudi, da se je naposled sam parlament čutil prisiljenega izdati zakon o osebnih svobodi Pavle de Vignier. Ta zakon določa, da sme lepa Pavla stopiti na ulico le tedaj, če je zagrinjena z gosto tančico. Pa tudi ta sklep ni prinesel popolnega zadovoljstva, zato je bil popravljen v tem smislu, da se je lepota smela dvakrat na teden pojaviti na svojem oknu brez tančice in ostati pri oknu eno uro. Tako so mogli moški njegovo mesta defilirati dvakrat na teden mimo lepote in ji pošiljati svoje vzdihove, za njimi pa so seveda defilirale ljubozumne zakonske polovice. Kje so čast, ko so lepe ženske vznemirjale parlament in zakonodajel...

Predsednica moskovskega sodišča.

Dopisnik »Associated Press« se je razgovarjal s predsednico moskovskega okrožnega sodišča Ano Glurmanovo, katere je zaslovela v Rusiji po številnih smrtnih obsodb, ki jih je izrekla v

zadnjem času. Ana Glurmanova je stara 23 let.

Je to suhljata ženska precej majhnega stasa; o lepoti bi bilo težko govoriti. Ima ostržene lasi — tipična komunistka. Tuhtam se zna prijetno nasmehniti. Ne kaže nikakih znamenj, da je ženska; nosi grobe čevlje in delavsko bluzo, njen edini nakit je rdeč emajlirani znak komunistične stranke.

V februarju sem opravila 8 ali 9 tožb, večinoma rop in tolovajstvo, je pripovedovala.

Na vprašanje, koliko jih je že obsodila na smrt, se je za trenutek zamislila, nato pa je odvrnila: »Mislim, da okoli 25, vsehvi februarjske tega leta!« Med temi je bila tudi ena ženska. Obsodila jo je zaradi zločina ropa.

Dopisnika je zanimalo izvedeti, kako se je ona kot ženska počutila po izrečeni smrtni obsodbi. Sodnica Glurmanova je odvrnila, da je nji glavno interes države in naroda, in če ta zahteva smrt zločinca, nima ona nobenega sočutja ž njimi. »Izvršitvi smrtni kazni pa še nisem prisostvovala. Sicer zakon zahteva, da mora biti navzoč predsednik sodišča, a jaz sem bila vedno tako zaposlena, da sem morala odposlati svojega zastopnika.«

Ana Glurmanova ni omožena. Živi sama v mali sobici.

Kadar nisem na sodišču, je dejala, »sem taka, kakor druge ženske. Rada poslušam svoje prijatelje in zahajam pogosto v gledališče.«

Ana Glurmanova je rodom iz Kišinjeva.

V komunistično stranko je stopila l. 1918 in je bila dve leti sodnica pri revolucionarnem tribunalu v Harkovu.

(»Rulje«).

Gospodarstvo.

g Krasen uspeh umetnega gnojenja. Tvrška Tonec in Roznam ima v svoji izloži na Aleksandrovi cesti 35 razstavljen rastoči ječmen, gnojen z umetnimi gnojili. Ječmen je že sedaj čez 100 cm visok ter je poglajlo iz enega zrna po 13 biljk z jako lepimi težkimi klasi. Temu je dokaz, da zamore dati naša zemlja, pravilno obdelovana in pognojena pravilno z umetnim gnojem isti pridelek kot zemlja najrodovitnejše Belgije ali Nemčije.

g Čistilo za čevlje je založila v prid »Družbe sv. Cirila in Metoda« tvrška I. Keber v Tacnu pri Ljubljani. Čistilo je prvovrstno in ga priporočamo vsem p. t. narodnim trgovcem. Obenem apeliramo na narodno občinstvo, da zahteva vsepovsod to čistilo, od katerega ima CM družba dobiček. Tvrška je ravnokar nakazala družbi prvi prispevek v znesku 750 D. Ko bi se narodno občinstvo poprijelo tega čistila, imela bi družba zopet zdaten dohodek.

g Živinski sejem v Zagrebu 30. maja. Cene v din. za 1 kg žive teže: voli Ia 15 do 17,50, IIa 12,50—15, IIIa 10—11, bosanski IIa 10,50—13,75, IIIa 6—8, krave Ia 13,75—16, IIa 11,25—12,50, svinje Ia 25 do 26,50, IIa 22,50—23,75, IIIa 22—22,50, tele Ia 16,50—18, IIa 14,25—16, IIIa 12,50 do 13,50, seno 80—150 din za met. stot.

g Nova tovarna. V Rečici na Paki je pričela obratovati tovarna za izdelovanje kemijsko-tehničnih izdelkov (barvnih trakov za pisalne stroje, barvne krede, modrila za perilo itd), last g. Jos. Petriča.

g Prodaja broda »Vulkan«. Oddeljenje za mornarico v Zemunu sprejema do 8. junija t. l. ponudbe za nakup broda »Vulkan«, ki ga namerava imenovati oddeljenje prodati. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Rekord produkcije je dosegla brez dvoma tvornica avtomobilov Ford v Detroitu. Dnevno izdelala 6000 avtomobilov. Narčel pa ima toliko, da komaj začenja njena produkcija potrebi.

Ljudska knjižnica Narodni dom, l. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure mladim. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Objave.

§ Šola Glasbene Matice priredi javne produkcije učencev nižjih in srednjih razredov v torek, dne 5. junija ob 17. (5.) uri v Matični dvorani (št. 6.); višjih razredov in orkestra pa v četrtek, dne 7. junija ob 19. in pol (pol 8.) v Kazinski dvorani. K prvi produkciji je vstop prost, k drugi stane sedež 5, stojišče 1 dinar.

§ Hotel Halbwidl. Danes jutranji in večerni koncert. Sveže Götzovo pivo. Specialiteta ščuka.

§ Žepni vozni red zelo obširen in ličen, veljaven od 1. junija t. l. izide prihodnje dni v knjigarni V. Weixl, na kar se cenj. interesente že danes opozori.

§ Poletno veselico priredi podružnica Pobrežje kulturnega društva »Svoboda« dne 10. junija na vrtu gostilne Reibenschuh v Drevoredni ulici 3. Godba, petje, ples ter veliko drugega. Vstopnina 4 D. v predprodaji 3 D.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Studencih, priredi dne 3. junija 1923 povodom blagoslovljenja brizgalnice, pri vodu v studenški gozd večjo veselico, združeno z ljudsko tombolo z lepimi dragocenimi dobitki. Prvi dobiček 3 metra drv, drugi dobiček lepa cvetlična miza, in mnogi različni dobitki. Čisti prebitek se porabi za odplačilo dolgov, ki so nastali vsled zidanja gasilnega doma in stolpa za plezače. Spored je sledeči: Dne 2. junija zvečer pohod domačih gasilcev skozi občino Studenci, dne 3. junija točno ob 14. uri (2. uri) popoldne sestanek vseh gasilnih društev pri gasilnici, skupno vkorakanje v veselilne prostore s sočasnim začetkom ljudske tombole. Vstopnina 5 Din.

§ Zarja v Pobrežju priredi dne 1. julija veliko vrtno veselico v gostilni g. Balona. Igrala bo koncertna godba »Dravec«. Na to se naj ozirajo društva v okolici.

§ Veliko ljudsko tombolo z lepimi dobitki priredi požarna bramba na Pobrežju pri Mariboru v nedeljo, dne 8. julija na Sp. Pobrežju na posestvu g. Kirbiša. Čisti dobiček je namenjen za nabavo avtomobila za brizgalno. Razen tombole bo še raznovrstni bogati spored.

Zanimivosti.

15-letna deklica ustrelila tatu svoje časti.

Iz Chicage v Ameriki poročajo sledeči zanimivi slučaj: Petnajstletna Anica Diadone je nosila cela tri leta v svojem srcu težko skrivnost. Pred tremi leti se je priplazil v njeno sobo neki moški, ji vzel njeno devišstvo, a zjutraj zgodaj je izginil. In nesrečna Anica ni dolgo ničesar slutila, dokler ni njena mati nekega dne mimogrede omenila, da je vsaka deklica, ki se ji kaj takega pripeti, ruinirana za celo življenje.

Frank Taranto, star 40 let, je tisti možakar. Nedavno se je vrnil v Chicage. Anica ga je videla skozi okno, ko se je bližal hišnim vratom. Skočila je v spalnico, kjer je poiskala mal revolverček. Ko je nič hudega sluteči mož dvignil roko, da bi potrkal, je Anica odprla z levo roko vrata, z desno pa je začela streljati. »Ti si uničil moje življenje!« je histerično plakala, a zraven streljala. Tri kroglice so zadele Franka; ena pod oko, dve v čelo. Obrnil se je in začel teči. Pri vrtnih vratih pa se je zgrudil na tla. Mlada deklica je stopila k truplu in poglajla še zadnji dve kroglici v umirajočega zapeljivca. Nato se je naslonila na ograjo in bridko zajokala. Par minut kasneje so prišli policaji. »Kdo ga je ustrelil?« je vprašal eden izmed policajev jokajočo deklico. Ona je gvgignila glavo in pomolila policaju revolver, ki ga je še vedno držala v roki. »Jaz sem ga. In vesela sem, da sem to storila.«

Ko je bila v svoji celici, je bila popolnoma mirna. Niti najmanj se ni kesala. »Tak človek ni vreden drugega kot smrti. In sedaj je mrtev in druge deklice so varne pred njim.«

»Vzel mi je najlepšo stvar, ki jo ima ženska — čast,« je govorila, s tresočim glasom. »Takat nisem vedela prav nič o takih stvarih. Hodila sem v šolo in se igrala kot drugi otroci. Takrat je prišel on v mojo sobo tisto noč. Bilo je kakor — no, mislila sem, da sanjam. Z iztegnjeno roko sem v temi zatipala njegov obraz. Prihodnje jutro je

izginil. Jaz nisem nikdar niti z besedico omenila kaj o tem svoji mami. Toda pozneje sem jo čula reči, da deklica, ki izgubi svojo čast, ni nič več vredna. In on mi je vzel mojo čast. Vzel mi je vse. Nikdar se ne morem poročiti in biti srečna. Za nobeno rabo nisem več in nekega dne bi vsakdo zvedel o moji sramoti. Zato sem ga ubila.«

Kako je učenjak izplačal dva pophlepna meniha?

Don Hieronymus Vasco, kanonik kapitlja pri Sv. Nikolaju v Amsterdamu, je imel dragoceno zbirko najlepših in najredkejših knjig. V njegovi knjižnici se je nahajalo sv. pismo v 22 delih, pisma sv. Pavla, sentence Petra Lombarda in druga redka dela. Bil je sin amsterdamskega župana, izredno bogatega trgovca, po katerem je podedoval lepo premoženje, ki ga pa ni uporabljal za posvetne naslade, nego je dohodek obračal v povečanje svoje knjižnice. Ali mož je bolehal na vodenici. Ko sta to zaznala dva dominikanca iz samostana pri Sv. Martinu v Tournay (Belgija), sta se odpravila na svojo roko bolnemu kanoniku v namenu, da ga s primernim prigovarjanjem pridobita, da bi podelil knjižnico samostanu pri Sv. Martinu. Bolezen je kanonika od dne do dne bolj nadlegovala, zdravniki so mu zapisovali zdravila; on pa je vedel, da ne pomagajo mnogo. —

Ko prideta meniha k njemu, ga pretripata in preiščeta, izgovarjata molitve dobre želje. Kar zaneseta razgovor na knjižnice vobče in na njegovo posebej, zakaj silno jima je bilo ležeče, na tem, da bi pridobila knjižnico ter se prikupila svojim predstojnikom. Kanonik pa pravi: »Ne trudita se, zapustil sem jo kapitlju pri Sv. Nikolaju.«

Meniha pritiskata in ker ni šlo zlepa sta pričela zgrda ter mu grozila z večnim pogubljenjem in peklenškimi mukami, ako jima ne podari svojega knjižnega zaklada.

Don Vasco končno vzklikne: »Knjižnice ne morem dati, ali zapustiti vam hočem sredstvo, s čigar pomočjo si zamoreta pridobiti knjižnico. Idita po notarja in skabine, da sestavimo pismo.« Ko meniha to čujeta, se takoj odpravita po uradne osebe. Po dolgem iskanju jih privedeta pred umirajočega kanonika, ki takole zapoveduje svojo poslednjo voljo:

»Cenjeni gospodje! Jaz zapuščam dominikancema dragotino, ki je ne morem pogrešati pred svojo smrtjo in ki bi je ne mogel odstopiti tudi za tisoč zlatnikov. To je moj mehur, ki naj ga predelata v škrabico ter nabirata z njim dedščino. Ker ga je bolezen raztegnila, bo precej prostora in želim jima, da ga do vrha napolnita s tem, kar nabereta.«

To rekši je častiti kanonik umrl. Pravijo, da se po njegovi smrti več kot pol leta ni prikazal noben menih v Amsterdam.

Brzovajni promet nekdanj in sedaj.

Brzovjav je postal v našem vsakdanjem življenju velikanskega pomena. Hitrost se danes zlasti v trgovskem življenju ceni nad vse. Radj tega tudi brzovjavni promet od dne do dne narašča. Tako je na pr. v Nemčiji bilo oddanih let 1913, torej pred vojno, 61 milijonov brzovjavk, leta 1919 že 90 milijonov, v poznejših letih pa je promet stalno naraščal, tako da se lahko računa, da je bilo lanske leto oddanih v Nemčiji nad 150 milijonov brzovjavk. A ne samo število brzovjavk, tudi število brzovjavljenih besed je naraslo skoraj za polovico. To je deloma pripisovati tudi slabim poštnim razmeram, ki daleko zaostajajo za prejšnjimi. Pisma rabijo dalje časa, zato pa se vsak trgovec rado poslužuje telefona in brzovjava, ki mu omogoča hitrejše in gurnejše poslovanje. Temu primerno je padlo tudi število oddanih pisem, ki je znašalo pred vojno v Nemčiji 7,3 milijardi, a danes komaj 4,8 milijard. Zanimivo je, da je v zadnjih letih silno naraslo število »kodiciranih« brzovjavk. Uparabna teh brzovjavk omogoči velike prihranke, zlasti pri večjem prometu. S pomočjo dobrega kodeksa je mogoče s par besedami izraziti mnogo več kakor v navadnem besedilu s petdesetimi besedami.

Mihel Zevaco: Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila. Rosandra. (Dalje.) (100)

»Ali je v paviljonu na levi še kakšna druga oseba? Pazite dobro!« — je vprašal zopet Saint-Germain.

»En strežaj je še!« —

»In v drugih paviljonih?« —

»V onem v ozadju ni nobenega, — v onem na desno eni moški in ena ženska, — jaz jih poznam, — povedali ste mi že, to sta grof in grofica du Barry.« —

Zopet je prešunila ta vest Saint-Germaina. — »Ah, to pa postaja slednjič jasno. — Ali zamorete slišati, kaj govori ta?« —

»Ne govorita sedaj.« —

»Tudaj pa moram zahtevati od vas velikega napora.« —

Spavajoča deva je že možno, še bolj odruvenela. —

Saint-Germain je stisnil med svoji roki one mladenke. —

»Poslušajte, čutite, kaj ta dva govorita v svojih mislih?« —

Pol ure ni bilo odgovora iz mladenkinih ust; — poznalo se je, kako se trudi, da bi raztrgala meglo neprodinosti misli. — Zasopla in s čelom polnim znojnih biserov, je hotela prodreti skrivnost. — Saint-Germain ni odmaknil oči od nje in ji stiskal roke. —

»Ah, — tega ne zmorem,« — je nalahno vzdihnila. —

»Treba je!« — je trdo zapovedal Saint-Germain. — »Poskusite, — še jedenkrat, — vso vašo silo in moč, — prodrite v njihove misli!« —

»Slišim, — čutim, kaj mislita,« — je slednjič odgovorila. —

»Dobro, dobro. — Občudujem vas!« — Zarek zadovoljstva, ponosne sreče je zasijal v resnem licu hipnotizerja in tudi na licu uspavane devojke. —

»Moister, — moister, — prav dobro vem sedaj, — vse, — vse.« —

»Poslušajte, kaj pravi ženska v svojem srcu.« —

»Pravi, da bo postala vladarica na francoskem prestolu, da bo kot prvo delo in prež ko mogoče, pustila varno zakleniti pod ključ nekega gospoda Jakob in grofa du Barry. — Vidi jih v misli in želi že v ječi na Bastilji in je že v naprej srečna. — Sedaj vidi tudi viteza d' Assasa in noče, da bi moral umreti, — ona ga hoče rešiti! — Sedaj misli na gospo d' Etioles!« —

»Dovolj, drago dete, — dovolj, — sedaj čitajte misli grofa du Barry!« —

»Njegove misli so obupne in pošne sovražstva in gubeva.« —

»Sovražstvo, — do koga, — proti komu?« —

»Proti kralju, proti gospodu Jakobu, proti vam, — pazite se, — njegove misli so hudobne.« —

»In kaj še, dete drago?« —

»Le sovražstvo, — samo sovražstvo. Proti ženski, ki mu je ob strani, proti gospo d' Etioles, proti vitezu. — Hoče ga ubiti, — misli na zločin, — misli na pravi in dobri trenutek, — hoče ga zabosti, ko bo pri vhodu v paviljon, — ni si še na jasnem o načinu uboja.« —

»Dovolj,« — je sedaj velel Saint-Germain, čegar volja in moč je tudi že bila popolnoma izčrpana. — »Ne gledajte dalje, ne trudite se več, — vrnite se zopet k meni.« —

Blažen usmev je olepšal dražestno lice uspavane deva. —

»Poslušajte me sedaj,« — je povzel zopet hipnotizer, — »Med mojo odsotnostjo vam prepovedujem žalost in melanholijo. — Vi bodete le mislili in upali, da se vrnem kmalu, da zmeraj na vas mislim, in srečnega se bodete čutili. — To hočem. — Sedaj pa zaspite v miru, deklet drago, — čez dve uri se vzbudite.« —

Skoraj majoma je dosedanja odruvenost zginila in se umaknila navadni dražestni mlade devojke. —

Še je Saint-Germain parkrat z roko pogladil nje trudno čelo in jo slednjič poljubil po velikem naporu v sladkem spanju nahaajajočo se Evo, ki se je še v snu ljubko nasmehnila, srečna radi poljuba. —

Potem je Saint-Germain tiho odšel v svojo sobo, — se preoblekel, si odvzel vse svoje bisere in dragocenosti, pa se opravi v navadno temno meščansko obleko preprostega kroja in brez nakita. —

Ali pod preprosto obleko je bil natknit srajco iz jeklene žice, — ki je bila pravi umotvor in varna braniteljica pred vsakim napadom. — Ni se dala preluknjati od nobene kroglice in bodalo se je skrhalo ob nji. — Poklical je strežnika in mu tiho nekaj zaukazal. — Po še niti petih minutah se je le-ta vrnil, rekoč:

»Kočija gospoda grofa je pred vrati.« —

Saint-Germain je šel na dvorišče, kjer ga je res že čakala kočija, — a sedaj čisto preprosta, — vendar je bil vprežen pred njo konj, kateri je bil navidezno plemenite krvi in prvovrstne moči. —

»Ustavili boste pred prvimi hišami v Versaillesu,« — je ukazal kočijažu, — »in vzbudili me bodete!« —

Odrdrla je takoj kočija, grof pa se je naslonil na blazine šepetajoč si:

»Do Versaillesa bom spal, — to bo že dovolj, da se odpočijem od napora.« —

In res je čez malo trenutkov že globoko zaspal. — Kočija pa je drdrala v nočni temi, požirajoča pot od Pariza do Versaillesa. —

XXXV.

Grofica du Barry.

Kralj Ludvik XV. je bil torej prebral listek, katerega je gospod Jakob poslal Lebelu po grofu du Barry. — Kralj, ki se je ravno hotel podati k počitku, se je hitro pustil preobleči in tiho je odšel iz gradu, spremljan od svojega strežaja. —

Ravno polnoč je bila, ko sta kralj in Lebel šla mimo gradske ograje. —

V dvajsetih minutah sta bila pri hišici. —

»Tu me počakaš,« — je zaukazal Ludvik XV. — ne brigajoč se za mraz, na katerem bi moral prezebiti morda kar več ur zvesti Lebel. —

»Da, sire,« — je Lebel odgovoril glasno, — pri sebi si pa misli: »Egoist, evo, to je kralj; — kaj njemu pač mara, četudi tu zmurnem. — Bo pač vzletel dragega služabnika in vsega bo konec. — No pa, — potpimo, — morda se pa razmere še premenijo.« —

Medtem ko je Lebel tiho protestiral, je kralj hitel, da potrka na hišna vrata. Potrkal je kot po navadi in vrata so se nemudoma odprla. —

Močno mu je bilo srce, utripalo strastno in pred očmi so mu mamično plesale besede lakoničnega listka!

»Gospa d' Etioles se dolgočasi. — Tri odide v Pariz, — tako se je odločila.« —

Zadnje besede so ga vznemirile. —

Oni, ki je sestavil listek, je pač dobro poznal Ludvikov značaj. —

»Vrni se v Pariz, — iti proč, — pobegniti takorekoč. — Torej naj bi bil jaz čisto zaman uropal lepotico, kar bi še Richelieu-ja in Lauzuna od nevoščivosti pustilo obledeti. — Ne, ne, to pa že ne!« — tako je mislil Ludvik XV. pri sebi. —

Vrata so se odprla na prve udarce. — Ludvik XV. je opazil, da so bile veže in stopnice v temi, brez vsake luči. —

Skoro je malo postal. —

Nikolina, ki je za tedaj igrala vlogu Suzane, je kralja prišla za roko. — Vsa služinčad te hiše je morala biti nevedna ali se vsaj delati nevedno glede stanu, plemenitosti gospoda, ki je prišel sprijaj na svoje skrivne zabave. —

»Ali si ti Suzana?« — je vprašal. —

»Da, gospod,« — je Nikolina tiho odgovorila. —

Kralj je bil še malokdaj govoril s Suzano ter je ni poznal po glasu. — Pustil se je voditi. — Nikolina je zaprla vrata. —

»Zakaj pa taka tema?« — je vprašal Ludvik. —

»Gospa je tako zapovedala,« — je pripomnila lakonično Nikolina. —

Najlepše in najboljše čevlje in nogavice kupite po najnižjih cenah pri Sandale. Anici Traun, Maribor, Grajski trg 1. Dom. čevl.

Mala oznanila.

Elegantno meblirana soba s blaznjo, ali brez brane, v bližini parka, se takej odda. Košičeva ul. 7/II, Selar. 1097

Gospodična, 36 let stara, s popolno opremo in stanovanjem, se želi poročiti. Vdovci niso izključeni. Ponudbe na upravo „Tabora“, pod „Mimi dom“. 1082

Skoraj nov šivalni stroj za krojače se takoj proda. Einpillerjeva ulica št. 40, Sever. 1095 3-1

Manjše posestvo v okolici Maribora takej na prodaj. Andrej Strucelj, Regoza št. 40, 1089

Udeležim se pri solidnem podjetju s 400.000-500.000 K. Ponudbe pod „Sodelovanje“ na upravo „Tabora“. 1084

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvevrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Prva slovenska pekarna Anton Strausgitt dediči v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu za najokusnejši rženi, beli in mlačni kruh ter najfinjše pecivo za čaj in kavo. 2501

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Trgovci! Gostilničarji!

Poskusiti enkrat naročiti zamčeno sladke plemenite rože paprike v juta-vrečicah po 5, 10, 15, 20 kg za ceno 60 dinarjev za 1 kg.

Razpošilja po pošti s povzetjem takoj

G. P. PRODANOVIČ, paprika-eksport, Novisad, Vojvodina

Podpirajte slovenske tvrdke!

Tovarniško posestvo

Še mogoče z navadno gonilno močjo se kupi v svrhu zgraditve tekstilne tovarne; tudi večji ali manjši objekti, ki bi se dali s prežidavo preustrojiti za tako tovarno. Ponudbe z natančnim opisom, če mogoče z načrti in poročilom o tamošnjih delavskih, stanovskih in mezdnih razmerah itd. naj se pošljejo pod „A. B. W. 1923-7928“ Anončni ekspediciji Rudolf Mosse, Wien, I. Seilerstätte 2. 1100

Kupim kompletno dobro ohranjeno

SPALNO SOBO.

Ponudbe pod „Pohišivo“ na upravo. 1086

Pristopajte k Jugoslovski Matici.

Znižanje naročnine Prager Presse

Naročnina na dokazano najrazširjenjši nemški dnevnik na Češkoslovaškem in v tujini

„PRAGER PRESSE“ iznaša sedaj za kraljevino SHS. mesečno samo Din 40.— za jutranjo in večerno izdajo. —

Din 28.— samo jutranjo izdajo. —

Din 1:80 posamezna štev. jut. z večerno. —

Din 3.— posamezna nedeljska izdaja z ilustrovano prilogo.

„PRAGER PRESSE“ prinaša najboljše in objektivne informacije o dogodkih, trgovskih, finančnih in industrijskih razmerah male Entente, Srednje Evrope in vseh drugih držav, podpira vneto in neprenehoma skupne kupčijske zveze vseh vrst, povprašanje in ponudbo vsakovrstnega blaga, tako da je največji in najuspešnejši oglasnik.

Stevilke na ogled in ponudbe oglasov zastoj. Uprava „PRAGER PRESSE“ Prag III. Nerudova 5. (Čehosl. Rep)

Račun post. ček. urada v Zagrebu 40.156

Račun post. ček. urada v Ljubljani 20.264

Račun pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Mariboru 11.258.

BREZ SLADKORJA!

Brez kisa! Brez salicila!

Sploh brez vsakega dodatka se lahko s konzervnimi steklenicami in aparatom nepravilno brez truda vse vrste okusnih, zdravih in cenih domačih konzerv. —

REX V. REX

vkuhane jagode, črešnje, hruške, češplje, jabolke, sploh vse vrste sadja se hranijo pri neizpremenjenem naravnem okusu in največji zdravilni vrednosti brez vsakega dodatka leta in leta. Ravnotako se ohrani za nedogledni čas vsak drug živež, posebno vse sočivje, (fižol, grah i.t.d.), meso, klobase, pastete, gobe, ribe i dr.

Po tovarniških cenah priporoča:

IVAN KOVAČIČ, Maribor, Koroška cesta 10

trgovina stekla in porcelana. Na veliko in malo. Velika zaloga vsakovrstnega stekla, žip, optični, porcelana in kamenine, svetiljke, kakor vseh v steklarsko stroko spadajočih predmetov po najnižji ceni.

Otvoritev restavracije

Grajski trg 1 MARIBOR Grajski trg 1

Naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzela restavracijo Maribor ter popolnoma preuredila in prenovila gostilniške prostore in sobe za tužce. Upeljala sem pristno primorsko in srbsko kuhinjo. Vsak dan že ob 6. uri zjutraj kava, sveži guljaš, vampi (tripe na primorski način) l.t.d. Vsaki petek sveže morske ribe in polemovke. Abonent se sprejemajo po zmernih cenah. Točijo se pristna štajerska in dalmatinska vina ter vedno sveže Laško in Götzovo pivo. Dvorana za bankete in društvene prireditve vedno na razpolago. Jamčim za točno postrežbo ter se priporočam za obilen obisk Franja Željka

Nosite Dalmatinske

kaučuk pete! **kaučuk potplate!**

Bolje i jstinije od kože. **Elastično hodanje. Zastita protiv vlage.**

Mala oznanila.

V službo sprejme večja tovarna samskega, treznega in zanesljivega električarja, izkušenega ključavničarja ali mehanika, ki ima oblastno potrjeno zmožnost nadzovanja elektr. naprave visoke napetosti, se razume izvrstno na nje vod in napravo razsvetljave, dalje na popravila elektr. motorjev ter na izvršitev visokih instalacij. Po preizkušnji je služba trajna in plača dobra. Pisanimi ponudbam je priložiti prepise spraveval ter natanke navesti dosedanje službovanje. Istotako zahtevke glede plače. Ponudba je vpslati pod „Tovarna 777“, Maribor, poštneležeče, glavna posta, 1051 3-2

Gostilna „Pri treh ribnikih“

vsako nedeljo in praznik salonski koncert. Izvrstna stara in nova vina, kakor vedno sveže pivo.

Za obilen obisk se priporoča 1096 **K. Princič**, gostilničar.

Pozor!

Danes v nedeljo vsi na Pobrežje **Otvoritev novo zgrajene verande**

v gostilni Papež, Nasipna ulica.

Izborna vina. Dobra kuhinja. Vedno sveže Götzovo pivo. 1105 **Gostilničar.**

Cenj. občinstvu naznanjamo, da smo otvorili v Kamnici št. 71 na potu proti Sv. Urbanu **Vino toč**

Toči se prvovrstna domača vina. 1085

Za obilen obisk se priporočajo: **Maretič, Bančič in Grizela.** 1093

V nedeljo dne 3. junija t. l. **otvoritveni koncert**

gostilne pri Lešniku, preje Pečnik v Novi vasi pri Mariboru.

Za obilen obisk se priporočajo **Ivan in Angela Lešnik.**

Banka sprejme tekača

Ponudbe na poštni predal 26. 1102

Pohišstvo

za spalnice, obednice in gosposke sobe, pisarne in kuhinjske oprave, matrace, vložke, stole, otomane, zastore i. t. d. prodaja vsled pomanjkanja prostora **Lastni izdelki!** zelo po ceni **Lastni izdelki!**

Produktivna zadruga mizarških mojstrov v Mariboru r. z. z. o. z., Grajski trg 3

3-3 Telefon 341. 1039

Potnika, dva agilna in zanesljiva, mlajša od 30 do 40 let, sprejme tovarna hranil. Oni, ki znajo voziti z motorjem ali avtom, imajo prednost. Natančne ponudbe z referencami in zahtevami pod „Agilnost“, na **Alma Company**, anonimna družba, Ljubljana, Kongrečni trg 8. 1101

Kuharica, večja vsakega dela, želi mesta v Mariboru ali v bližnji okolici, najraje pri boljši privatni družini. Ponudbe z navedbo plače pod „Zanesljivost“ na upravo lista. 1064 2-2

Sprejme se za lov in domačo delo **zanesljiv fant**, veščine prost. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnitvo tega lista. 1092 3-1

Bele obleke, bluze, moške obleke in raznoterosti na prodaj. Cankarjeva ul. št. 8, II. nad., vrata 8. 1062 3-3

Po ceni, lepo in hitro se izdelujejo **obleke vseh velikosti** po meri za gospe in dečke pri F. Vadnu, Wildenrainerjeva ulica 6. Podpirajte slovenske krojače! 1074 4-1

Dve novi spalnici, svetla in temna, iz mehkega lesa, a D. 2.500. takoj na prodaj. Aleksandrova cesta 293, mizarstvo. 1088

Žensko kolo se po ceni prodaja. Naslov v upravnitvu „Tabora“. 1084

Nova nerabljena ženska svileni obleka zelene barve se za polovično ceno prodaja. Vpraša se v trgovini Stranič, Koroska c. 48. 1081

Žimnice in stenske slike se takoj prodaj. Aleksandrova cesta št. 88/II, desno. 1085

Velika omara za led, v dobrem stanju, po jako niski ceni na prodaj pri trgovački tvrdki Noveseli i drug. Maribor, Gosposka ulica št. 5. 1104 2-1

Novo kolo s pomožnim motorjem prodam. Cener, Kossekega ul. 4. 1099 2-1

Soba z dvema posteljama se odda s celo oskrbo dvema boljšima gospodoma. — Mala separirana nemebilirana soba se odda gospodu, s celo oskrbo. Naslov v upravi. 1103

Enodružinska vila z lepim vrtom, ob parku Kadetnice, četr ure od Pohorakega gozda, se prodaja. Stanovanje takoj prosto. Maribor, Nova vas, Vrtna ul. 10. 1098

Njiva ob cesti takoj na prodaj. Pobrežje, cesta na Brezje 55. 1087

Gonilni jermeni

priznane najboljše vrste, se dobijo v vseh širinah po znižanih 6-4 cenah pri 1046

IV. KRAVOS

Aleksandrova cesta 31.

Novo! Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Večja izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Za potovanje: Kovčeki, torbice, nahrbtniki v raznih oblikah na izbiro pri **IV. KRAVOS** 1045

Za potovanje! Maribor, Aleksandrova c. 13.

Prva jugoslovenska tovarna žaluzij, rolet, lesenih in jeklenih oboknic **G. Skrblića** naslednika

Bratje Vidaković — Zagreb

Tel. 4—92, 23—19 1090 6—1 1LICA-br. 40

Izdeluje vse vrste rolet, na pr. jeklene, lesene, platnene, pletene, rešetke, solčne plahte in vse sem spadajoče dele. Zahtevajte cenike in proračune. Iščemo zastopnike.

Osnovana 1889

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta števil. 11

Delniška glavnica in rezerve **Din 50,000.000—**

Vloge čez **Din 125,000.000—**

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Sibenik, Velikovec, Vršac.

EKSPozITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka.

Split: Jugoslavenska industrijska banka d. d.

Budapest: Balkan Bank r. t., Vaczi utca 35.

Wien I.: Bankhaus Milan Robert Alexander, Augustinerstrasse 8. 453 44—1

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

ARKO COGNAC MEDICINAL